Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гарагшан 1921 оной декабрин 21-hээ гарана | № 32 (13827) | 1975 оной февралиин 7, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИИН УРЯАДА ХАРЮУ

САГАЙ ЭРИЛТЫН ЁhООР ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ

...ида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитетэй ...даhан Хандалга бэшэг дотор манай агуу ехэ Эхэ ...ажалшан бүхэнэй мүнөөдэр, энэ жэлдэ бэелүүлхэ ...алхы зорилгонууд табигданхай. Тэрэ тоодо хүдөө ...ахын хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ, хүдөөгэй ...алшадта хандахадаа, ороohо таряа болон газар ...гай бусад продуктнуудые, мал ажалай ашаг шэ... ехээр абадаг, худалдадаг болохо, хүдөө ажа...эдбэриие индустриальна үндэhэ hуури дээрэ гар...аар оролдохо, мүн тэрэниие тусхай шэглэлтэй, ...бариинуудтай болгохо, хими болон мелиораци үр... хэрэглэхэ, газарай гектар бүхэниие, техникэе ...айгээр ашаглаха гэхэ мэтэ тон шухала эрилтэ... табиhан байна.

...нгаа ЦК-гай табиhан эдэ зорилгонуудые ам...айгаар бэелүүлхэ ямар арга боломжотой байна... ...лэдбэреэ мүнөө үе сагай эрилтэдэ хүргэхын ... хэжэ байнабибди гэжэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, ...алтэд, бүхы таряашад, малшад эдэ үдэрнүүдтэ ...нагүй бодомжолжо, байгша ондо, саашадаа энэ ... хэхэ байhан тухайгаа бодомжолжо байна бэзэ. ...ушаа колхоздоо хэгдэжэ байhан, хэгдэхээр хараа...н юумэнүүд тухай, юhэдэхи табан жэлэй түсэб ...ын тула ямар хэмжээнүүдэй абтажа байhан ...өөрэжэ үгэхэ хүсэлтэйб.

...бэриингөө хубинуудые томодхохо, тусхай шэглэл...охо, индустриальна hуури дээрэ гаргаха талаар ...е колхоздо зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдажа... **Колхозоймнай бүхы отара, гүүртэнүүд электрын хүсөөр дүүрэн хангагданхай.** Зүгөөр энэ ехэ хүсэн ... хэрэглэгдэжэ шадагданагүй. Тиимэhээ энэ хэрэг...озой правлени, партком ехэ анхарал хандуулна. ...э нютагта 500 үнеэнэй комплекс шэнээр бариг...айна. Энэ барилга 1975 ондо ашаглалгада оруу... юм. Эндэ бүхы хүдэлмэри (байра дулаасуулха, ...буйлуулха ба тарааха гэхэ мэтэ) электрын хүсөөр ...байна. Тиимэhээ эндэ бүхыдөө 1150 киловатт хүсэтэй хэдэн подстанци тодхогдоно. Мүн колхозой түб — Ташар hууриндахи 400 үнеэдэй байрые hэльбэн заhабарилжа, тэндэ баhал электрын хүсөөр уhа халааха, байра дулаасуулха, үнеэ hааха болон оньhожоруулгын бусад түхеэрэлгэнүүдые хүдэлгэхэ болохомнай. Мүнөө тэндэ тус тустаа 400 киловатт хүсэтэй хоёр подстанци тодхогдожо байна. Нэгэн доро эдэ байрануудта ехэ вольтын электрын элшэ дамжуулха лини шэнээр татагдахаар бэлдэгдэнэ. Тиигэжэ hү hаалиин фермэнүүд сүм индустриальна hуури дээрэ гаргагдаха юм.

hүүлэй жэлнүүдтэ энэ шухала hалбаримнай ехэ бэрхэшээлдэ ороhон байгаа. hаалиин малда бруцеллез үбшэн бии боложо, эдэ жэлнүүдтэ hайн үүлтэрэй мянгаад үнеэдээ тушааhан байнабди. Энэмнай гүрэндэ hү худалдаха табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ нилээд hаад ушаруулhан байха юм. Табан жэлдэ гүрэндөө 63,9 мянган центнер hү худалдаха түсэбтэй байбал, үнгэрhэн дүрбэн жэлдэ 48.727 центнертэ хүргэгдөө гэхэ гү, али байгша ондо 15.173 центнер тушаагдаха болоно. Энэмнай жэлдээ худалдагдаhанhаа 3 мянгаад центнерээр дээгүүр байна. Тиимэhээ энэ hалбарида ехэ анхарал табигдана. 1975 оной социалис мүрысөөнэй гурим зохёоходоошье hаалишадые hайнаар урмашуулхаар хараалагдаа. Гүрэндэ hү худалдаха табан жэлэй түсэб лаб дүүргэгдэхээр.

Хонин ажал манай колхозой үйлэдбэриин гол hалбари гээшэ. **Табан жэлэй эсэстэ түсэбэй ёhоор 38 мянган хонитой байха аад, мүнөө 43 гаран мянганда хүрэнхэй.** Нооho гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдэхээр байна. Зүгөөр хонин ажалые оньhожоруулха, хонишодой хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ талаар хэгдэхэ юумэн ехэ. Хонидые уhалха хүдэлмэриин оньhожоруулагдажа байбашье, тэжээл тараажа үгэхэ ажал гараар хэгдэнэ. Саашадаа энээниие оньhожоруулха зорилгоор Ставрополиин хизаарай ажахынуудай жэшээгээр гранулированна холимол тэжээл бэлдэхэ хүсэд оньhожоруулагдаhан тусхай цех Талын булагта түхеэрhэн байнабди. Үнгэрhэн жэлдэ 5 мянган центнер гранулированна тэжээл, 2500 центнер ногооной гурил гаргаhан байнабди. Хэрбээ энэ цех бүхы хүсөөрөө хүдэлгэдөө hаа, колхозойнгоо хонидые иимэ тэжээлээр хангаха байгаабди. Илангаяа үбhэн дуталдана. Тиимэhээ саашадаа поли дээрээ олон жэлэй ногоо тариха хэмжээнүүд абтана. Мүнөө үедэ 225 гектарта олон жэлэй ногоон таригданхай. Энэ жэлдэ үшөө 300 гектарта тарихаар үрэhэн бэлдэгдэнхэй. Саашадаа иимэ тарилга бүри ехээр үргэдхэгдэхэ хараатай.

Таряалан, сабшалан дээрэхи хүдэлмэри бүхыдөө тооной оньhожоруулагданхай гээшэ. **Колхоздомнай ДТ түхэлэй гэнжэтэ 30 трактор, дүрбэн К-700, 50 гаран мөөртэй трактор бии. Мүн ороohоной 40 гаран комбайн, силос хуряаха комбайнууд, бусад машинанууд хүсэд хүрэхөөр бии.** Энэ ехэ техникэе hайнаар хэрэглэхэ гэхэдэ механизаторнууд дуталдадаг. Мүнөө үедэ энэ бэрхэшээлhээ гараха бүхы хэмжээнүүд абтана. Колхоздомнай СПТУ-гай филиал нээгдэнхэй. Эндэ 20 гаран залуушуул үнгэрhэн ноябрьhаа хойшо hуралсана. Эдэнэр хабарай тарилгын эхилтэр программаяа дүүргэжэ, тарилгада хабаадаха байна. Тэрэшэлэн нютагай дунда hургуулиин ахалагша классуудай hурагшад трактористын мэргэжэл шудална.

Эдэ жэлнүүдтэ ган гасуур боложо, хэды бэрхэшээлнүүдые ушаруулаашье hаань, колхозой механизаторнууд эмхитэйгээр ажаллажа, газараа hайнаар элдүүрилдэг, үтэгжүүлгэ болон гербицид хэрэглэдэг болоhоной ашаар таряалан, сабшалангай тогтууритай ургаса абажа шадаhан байха юм. Энээнэй ашаар гүрэндэ ороohо таряа худалдаха табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ, ниитын адууhа малда талха тарянай зүйл ехээр үлөөгдэдэг болонхой. Ороohо сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэриие хүсэд оньhожоруулха зорилгоор мүнөө КЗС-20 түхеэрэлгэ тодхогдожо байна.

Хэды тиимэ байбашье, таряалан, сабшалангай ургаса үшөөл бага, ниитын мал ажалай эрилтые хүсэд ханганагүй. Тиимэhээ жэл бүри культур-техническэ хүдэлмэри хэжэ, эдлүүриингээ газар үргэдхэнэбди. Үдэнгэдэ 250 гектар дээрэ иимэ хүдэлмэри хэгдэжэ, мүнөө жэлдэ ногоон таригдаха байна. Тэрэшэлэн наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэдэг болохобди.

Эдэ бүхы ажал хэрэгнай табан жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаха байна. Мүнөө үедэ адууhа малай тоо толгой олошоруулха табан жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэнхэйбди. Энэ жэлдэ табан жэлэй түсэбhөө үлүү 700-гаад центнер мяха, зуугаад центнер ноohо худалдаха хүсэлтэйбди. Тиигэжэ табан жэлэй түсэб бүхы талаараа дүүргэгдэхэ юм.

Мүнөө үедэ колхозой ажалшад партиин уряада харюу болгон, социалис уялгануудые абаад байна. Колхознай бүхыдөө **энэ жэлдэ зуун хонин бүриhөө 92 хурьга, зуун үнеэн бүриhөө 90 тугал түлжүүлхэ, хонин бүриhөө 3,6 килограмм ноohо хайшалха, үнеэн бүриhөө 2250 килограмм hү hааха, гектар бүриhөө 14 центнерhээ бага бэшэ ороohо таряа ургуулжа абаха зорилготой.** Тиихэдээ продукциин шанар hайжаруулха, өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, үйлэдбэриин бүхы хубинуудые олзотой болгохо зорилготойбди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой мүнгэн орошо бүхыдөө 2.2 миллион түхэригтэ хүрэhэн байна. Сэбэр олзомнай хахад миллиондо хүрэхөөр багсаагдана.

Иигэжэ үйлэдбэриингөө ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула таряашан, малшан бүхэнэй харюусалгые ехэ болгохо, ажалай журам бэхижүүлхэ, бүхы юумэндэ наринаар, гамтайгаар хандаха шухала гээшэ. Энэ талаар колхозой правлени, партком эмхидхэлэй, хүмүүжүүлхы ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байна.

hара бүхэндэ мал ажалай тоосооной 24-дэхи формо хаража үзэхэдөө, мал гарзада оруулhан хүнүүдые колхозой правлениин заседанида дуудажа, ямар ушар шалтагаанhаа гарзалуулhыень элирүүлдэг байнабди. Тиихэдээ хэн нэгэнэй ажалдаа хайша хэрэгээр хандаhанай ушарhаа малай гарзалhан байбал, тэдэнэрээр түлүүлдэг гээшэбди. Али хэн нэгэн механизатор мүн лэ иимэ ушарhаа трактор, машинаяа эбдээ hаань, баhал түлүүлдэгбди. Ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүд бригадын болон хамтын суглаан дээрэ шүүмжэлэгдэдэг, ханын газетэдэ бэшэгдэдэг байха юм.

Хүнүүдэй хэжэ байhан ажалые, байра байдалыень саг үргэлжэ ябажа хараха, ажалша хүнүүдтэ саг сооонь туhалха, ажалдань хэрэгтэй юумээр хангаха шухала гэжэ түшаад жэлдэ колхозой түрүүлэгшээр хүдэлжэ байхадаа яhала ойлгогдоhон байна. Тиимэhээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, ахалагша мэргэжэлтэд үдэр бүхэндэ тооной гүүртэ, отара, бригадануудые хубаарилжа абаад, ажал дээгүүрнь ябажа харадаг, байра дээрэнь туhалдаг, үгышье hаа иимэ шалгалтын, хиналтын hүүлээр булта сугларжа, энэ тэрэ дутагдалые усадхаха тушаа зүбшэдэг заншалтайбди.

Колхоздомнай ажалай түрүүшүүл жэлhээ жэлдэ олошорно. **hаалишад Д. Ж. Цырендоржиева, В. Р. Цыренова, хонишод В. Г. Банзаракцаева, Б. Д. Булгатов, А. Н. Цыбикдоржиев, Б. Д. Намсараев, механизаторнууд Д. Б. Жапов, М. И. Ковалевский, Д. Ш. Сампилов, В. А. Буерачный, тугалшад Д. Д. Цырендоржиева, мал адуулагшад Н. Б. Цыбенов, Х. Б. Бадмаева, луговод Ц. Ж. Санжиев болон бусад түрүүшүүлээрээ бидэнэр омогорходог,** эдэнэрэй хүдэлмэриин дүй дуршэлые бүгэдын шадабари болгохо гэжэ оролдодог, саашадаашье оролдохо байнабди.

Колхозоймнай гэшүүд түрэл партиингаа ЦК-гай Хандалгада харюу болгон, 1975 ондо ажалай шэнэ амжалта туйлахань дамжаггүй.

Ж. ВАНКЕЕВ,
Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой.

...РАГ ДЭЭРЭ: Ж. Б. Ванкеев (зүүн гарhаа) Му...бэрэй аймагай «Искра» колхозой түрүүлэгшэ ... Ивановтой хөөрэлдэжэ байна.

Ленинградай „Кировский завод" гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй прокатна бүлэг барилгын барилгашадта, хабсаргагшадта, машина бүтээгшэдтэ, ашаглалгада оруулагшадта, барилгада хабаадаhан бүхы хүнүүдтэ

Хүндэтэ нүхэд!

Түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй арадай ажахын гол шухала барилгануудай нэгэн — «Кировский завод» гэжэ нэгэдэлдэ прокатна үйлэдбэриин бүлэг барилгые болзорhоонь урид дүүргэжэ, ажалай гайхамшаг илалта туйлаhантайтнай дашарамдуулан, таанадые халуунаар амаршалнаб.

«350» гэжэ станиие болзорhоо урид ашаглалгада оруулаад, проектнэ хүсөөрнь хэрэглэжэ эхилhэн, «900/680» түхэлэй станай барилгые тогтоогдоhон болзорhоо 6 hараар урид дүүргэhэн ябадал манай оронoй машина бүтээлгын эрилтэнүүдые эрхим шанартай прокадаар хангалгада ехэ туhа хүргэхэ байна.

Бүлэг барилга бүтээхын тула барилгын, хабсаргалгын ехэ хүдэлмэри хэгдээ, прокатна үйлэдбэриин ашаг үрые, бүтээн гаргагдаhан продукциин шанарые дээшэлүүлхэ техническэ шэнэ арганууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

Танай коллективүүдэй ажалай баатаршалга, зохёохы эдэбхи үүсхэл, социалис мүрысөөнэй үргэн дэлисэ, партийна, профсоюзна, комсомолой эмхинүүдэй эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэри эдэ харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэхэ арга олгоhон байна.

Танай коллективүүд үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлажа, түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорhоо урид дүүргэхын түлөө, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй манлайда саашадаашье ябаха гээд этигэжэ байhанаа КПСС-эй Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Л. БРЕЖНЕВ,
Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь.

А. А. ГРОМЫКЫН КАИРТА ЕРЭЭД БАЙhАН ТУХАЙ

КАИР. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, АРЕ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Фахмиин хоорондохи түгэсхэлэй хөөрэлдөөн эндэ болобо.

Совет-египедэй хоёр талын харилсаанай асуудалнуудаар, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалда хабаатай гол шухала асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдэй үедэ министрнүүд hанамжануудаа хэлсэhэн байна.

А. А. Громыкын албанай хэрэгээр АРЕ-дэ ерэжэ, Египедэй Араб Республикын хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадтай уулзажа, хөөрэлдөөнүүдые хэhэнэй дүнгүүд тухай совет-египет хамтын мэдээсэлые тунхаглаха гэжэ үгэеэ ойлголсоо.

А. А. Громыко февралиин 5-да АРЕ-гэй Премьер-Министр А. А. Хигазитай уулзажа, хоёр талые hонирхуулдаг асуудалнуудаар хөөрэлдэбэ.

А. А. Громыко Каирта сайлалга эмхидхээ. АРЕ-гэй Премьер-Министр А. А. Хигази, гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Фахми, Премьер-Министрэй орлогшо, дотоодын хэрэгүүдэй министр М. Салем, сэрэгэй министр А. Г. Аль-Гамаси, промышленностиин ба минеральна нөөсэ баялигуудай министр М. А. Хасан болон АРЕ-гэй правительствын бусад гэшүүд сайлалгада хабаадаба.

Араб оронуудай лигын генеральна секретарь М. Риад, дипломатическа корпусой гэшүүд тэрээндэ мүн лэ хабаадалсаа.

КАИР. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко эндэ ерээд байhан Сириин Араб Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Х. Хаддамтай, Йеменэй Арадай Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр М. С. Мутыатай февралиин 5-да уулзажа, хөөрэлдөө.

КАИР. (ТАСС). Албанай хэрэгээр АРЕ-дэ ерэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Советскэ Союзай гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргээд, Эхэ орондоо бусахаяа февралиин 5-да эндэhээ мордобо.

Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Фахми Каирай уласхоорондын аэропорт дээрэhээ тэрэниие үдэшөө.

СОЦИАЛИС ХУУЛИ ГУРИМ БЭХИЖҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

Милициин ниитын гурим сахиха олонниитын соведүүдэй ба опорно пунктнуудай түрүүлэгшэнэрэй, милициин участково инспекторнуудэй, хотын партийна, совет, захиргаанай зургаануудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн февралиин 4-дэ Москвада боложо микрорайонуудтахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха, хуули гурим эбдэлгые урдишалан зайсуулха хэрэг хэлсэхэ байна.

Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо А. К. Мельниченко зүблөөн дээрэ элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

БУХЭСОЮЗНА ХАРАЛГА СОНОСХОГДОО

Үйлэдбэри дээрэ хүдэлхэ залуу хүдэлмэришэдые бэлдэхэ ба тэдэнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ зорилготой бухэсоюзна ниитын харалга залуушуулай мэргэжэлые саашаданъ дээшэлүүлхэ байха. ВЦСПС, ВЛКСМ-эй ЦК, техническэ мэргэжэл олгодог СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитет энээн тухай тогтоол баталан гаргаа.

Энэ харалга 1975—1976 онуудта үнгэргэгдэхэ юм. Промышленностиин, хүдөө ажахын, худалдаа, найманай, транспортын, хэлхээ холбооной бүхы hалбариин предприятинуудай, эмхинүүдэй коллективүүд тэрээндэ хабаадаха юм. Тэрэнэй дүнгүүдые хоёр удаа — 1975 ба 1976 онуудай март hаранuудта согсолхо гэжэ шиидхэгдээ.

Илагшад дипломуудаар шагнагдаха.

(ТАСС-ай корр.).

«САЛЮТ-4»: ТЕЛЕСКОПУУД ГАЛАКТИКА ХУДАР ШЭРТЭНЭ

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). «Сэлют-4» гэжэ замбуулинай научна станци дээрэ ээлжээтэ хүдэлмэриин үдэр февралиин 5-да Москвагай сагаар 7 час 30 минутада эхилээ. Космонавтнууд Алексей Губарев, Георгий Гречко ниидэлтээр хараалагдаhан программаяа бэелүүлжэ үргэлжэлбэ.

Февралиин 3-да космонавтнууд зүрхэ-hудалай, ураг тархиин, уушханай хүдэлмэриие бүхы дээрэнь шэнжэлжэ үргэлжэлүүлhэн байна.

Станциин экипаж февралиин 4-дэ астрофизическэ, техническэ шэнжэлгэ хээ.

Станциин бүхы түхеэрэлгэнүүд hаадгүй hайнаар хүдэлнэ. Нүхэд Губаревай, Гречкын бэень hайнууд.

«Союз-4» станци ниидэжэ үргэлжэлhөөр.

СОВЕТ МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ ШАГНАБА

ХАНОЙ. (ТАСС). Республика доторхи ехэ электростанциин — Тхакбын ГЭС-эй барилгада, тэрэниие hэргээн бодхоолгодо хабаадаhан бүлэг совет мэргэжэлтэдые шагналгын баяр ёhолол эндэ болобо.

Барилгын министрэй орлогшо В. Куи ДРВ-гэй правительствын даалгабаряар шагналнуудые барюулхадаа, шэн габьяата ажалайнь түлөө совет нүхэдтөө халуун баяр баясхалан хүргөө.

ЕМИНАР ...ХИЛБЭ

...лдэр КПСС-эй об... партиин горком, рай...дай эмхидхэлэй, мүн ... таhагуудые даагша ...

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ГАБШАГАЙ АЛХАМ

ҮДЭР БҮРИИНГӨӨ ДААБАРИ ҮЛҮҮЛНЭ

Тимлюйн цементын заводой коллектив hайн шанартай продукци ехээр гаргахын тула ехэ оролдолго үүсхэл гаргана. Манай коллективэй үйлэдбэрилhэн цемент оронойимнай эхэ ехэ барилгануудта эльгээгдэжэ, hайн сэгнэлтэдэ хүртэдэг. Заводоймнай коллектив үнгэрhэн жэлдэ hайнаар хүдэлжэ гараа.

Табадахи, түгэсхэхы жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 3000 тонно цемент үйлэдбэрилэн гаргаха, гүрэндэ продукци худалдаха даабари 50 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэхэ, 40 мянган түхэригэй олзо оруулха гэhэн угтамжын түсэб бүхы коллективээрээ баталан абаад, эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна.

Заводоймнай коллектив январь hарада ехэ hайнаар хүдэлжэ гараба. Хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 500 тонно цемент үйлэдбэрилэн гаргажа, продукци худалдаха даабаряа 21 мянган түхэригөөр үлүүлээ. Клинкер галдадаг, горно цехүүдэй коллективүүд илангаяа hайн үрэ дүн туйлаhан байха юм.

Иннокентий Семенович Бачихановай хүтэлбэрилдэг клинкер галдадаг цехэй коллектив үнгэрhэн жэлэй туршада даабаряа болзорhоонь урид дүүргэжэ, заводой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оло дахин илажа гарадаг бэлэй. Эдэнэр январиин даабари 4 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэнэй дундаhаа эрхимлээ. Заводоймнай хүдэлмэришэд мүнөө түгэсхэхы жэлэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Ю. ВАРДАШКИН,
Тимлюйн цементын заводой түсэблэлгын таhагые даагша.

ЭРШЭЕЭ УЛАМ ШАНГАДХАНА

Республикымнай промышленна предприятинуудай коллективүүд Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулан, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абана. «Забайкаллес» комбинадай Итанцын леспромхозой коллектив энэ hайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха зорилготой.

Тус леспромхозой үнинэй хүдэлмэришэн Леонид Степанович Мельников үнгэрhэн жэл томодхогдоhон бригада эмхидхэhэн юм. Эдэнэр hарадаа 6500—6600 кубометр модо бэлэдхэдэг болонхой. Үнгэрhэн жэлдэ энэ бригадын коллектив 75 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, республика доторoo эгээл hайн үрэ дүн харуулаа. Л. С. Мельниковэй бригада табадахи, түгэсхэхы жэлдэ 77 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гэhэн социалис уялга абанхай.

Урагшаа hанаатай, ажалша бэрхэ иимэ хүдэлмэришэд Итанцын леспромхоздо олон юм. Эдэнэй оролдолго шадабариин лэ ашаар модо бэлэдхэхэ үдэр бүриинь даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Энэ леспромхозой коллектив модо бэлэдхэхэ 1975 оной даабари декабриин 20-до дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 10 мянган кубометр модо гүрэндөө тушааха гэhэн уялга абанхай. Январь hарада 33 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргээ.

Н. ТЮРНЕВ.

Республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо байрын гэрнүүд, соёлой байшан, ордонгууд жэлhээ жэл бүри олоор баригдана. Ойрын жэлнүүдтэ Улаан-Үдын шэнжэ шарай бүри гоё болохо юм. **Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай хүдэлмэришэд түрэл городтоо ехэ барилга хэhэн, хэжэшье байна. Ажалаа hайн мэдэдэг, дүршэл шадабаритай залуу хүдэлмэришэд эндэ олон.**

Жэшээлхэдэ, В. Васильев, А. Казаков гэгшэд халаан бүриингөө даабари 10—15 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр шэнэ 43-дахи кварталда байрын гэрнүүдые барилсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу барилгашад В. Васильев, А. Казаков гэгшэд ажалдаа.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ДОГОВОР БАТАЛБАД

Түмэр замай Улаан-Үдэ станциин коллектив Шэтын станциин коллективтэй үнинhөө хойшо мүрысэдэг. Эдэнэр бэе бэедээ делегацинуудые эльгээжэ, мүрысөөнэй дүн согсолон гаргадаг, дүй дүршэлөө хубаалдадаг байха юм. Улаан-Үдэ станциин коллектив hаяхан Шэтын түмэр замшадта айлшалжа, 1975 оной мүрысөөнэй договор баталба.

Улаан-Үдэ станциин коллектив **1975 оной даабари 2** процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ажалай бүтээсые 1,5 процентээр дээшэлүүлхэ, уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхал оруулжа, 20 мянган түхэриг арьбалха гэhэн уялгатай. Вагонуудай миин байха сагые хороohоной ашаар хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 20 мянган вагондо ашаа ашажа, БАМ-ай барилгашадта эльгээхэ гэжэ шиидэнхэй.

Шэтын түмэр замшад арга боломжоёо hайса хаража үзөөд, мүн лэ дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаа.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ДИПЛОМДО ХҮРТЭБЭ

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

Фёдор Фёдорович Сорокин республикын газетэнүүдтэ олон жэлдэ фотокорреспондентээр хүдэлжэ, хүн зондо мэдээжэ болонхой. Фото-зурагуудай хэдэн выставкэнүүдтэ хабаадалсаhан байгаа.

Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан фото-зурагуудай выставкэ манай ороной ниислэл Москва хотодо эмхидхэгдэhэн юм. Тэрэ выставкэдэ Ф. Ф. Сорокин дүрбэн фото-зураг эльгээhэн байгаа. Тэдэнь бултадаа выставкын эмхидхэлэй комитедэй зүгhөө hайн сэгнэлтэдэ хүртөө.

Фотограф Ф. Ф. Сорокин выставкэдэ hонин темэтэй фото-зурагуудые табиhанайнгаа түлөө нэгэдэхи шатын дипломоор шагнагдаба. Тэрэ дипломынь hаяхан барюулагдаа.

Манай корр.

БАМ-айхидта — концерт

Буряадай гүрэнэй филармониин «Веселый калейдоскоп» гэжэ нэрэтэй эстрадна ансамбль Хойто Байгалай аймагай ажалшадта, БАМ-ай барилгашадта айлшаар ерэнхэй. Тэдэнэр арбаад концертнүүдые табяа.

БАМ-ай барилгашадай ажаhуудаг Курла гэжэ газарта майхан соо, Дабан гэжэ нютагта багахан модон гэр соо концертнүүдые харуулаа.

Эгээ түрүүшынгээ концертые артистнар Нижнеангарскын соёлой байшан соо, ажалай түрүүшүүлэй аймагай зүблөөндэ хабаадагшадта зорюулаа. «Аймагай эрхим малшан» Л. Н. Пантелеевтэ бэлэг болгон артист В. Шагжиев уран буряад дуунуудые уянгалан дуулаба. РСФСР габьяата артист Б. Егоров уян хүнгэн хатараа «Аймагай эрхим загаhашан» А. Г. Капустинда зорюулаа.

Артистнар И. П. Мэй, Р. Раач, Ласло Доба гэгшэдые харагшад альга ташалгаар амаршалаа.

Г. ГАНЮГИН.

Промышленность—хүдөө ажахыда

ХАРААЛҺАНАА БЭЕЛҮҮЛЭЭ

«Хүндэлэлэй Тэмдэгэй» орденто «Электромашина» заводой коллектив нёдондо угтамжын түсэб баталан абахадаа, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ шефскэ ехэ туһаламжа хүргэхэ, энэ талаар хараалһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Коллектив үнгэрһэн жэлэй үрэ дүнгүүдые гаргаба.

Манай коллектив үнгэрһэн жэлэй туршада хоёр миллион шахуу түхэригэй промышленна продукци бүтээжэ, хүдөө ажахыда эльгээһэн байна. Олон автокран, электродвигательнүүд, силос хуряалгын «Вихрь» комбайнай редуктор хүдөө ажахын захилаар бүтээгдээ. Заводоймнай хүдэлмэришэд хүдөө ажахын захилые түрүүшын ээлжээндэ шиидхэгдэхэ ёһотой зорилго гэжэ тоолодог юм.

Заводой коллективэй ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондо нягта холбоо барисаан байгуулагданхай. Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хирэ-хирэ болоод лэ шефтээ абаһан Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоздо ошожо ерэдэг. Ямар туһаламжын хэрэгтэй байһаниинь иимэ уулзалгануудай үедэ элирүүлэгдэнэ. Хоёр талаһаа зүбшэн хэлсэжэ, жэлэй түсэб табигдадаг гуримтай.

Үнгэрһэн жэлэй түсэб дүүргэгдээ. «Коммунизм» колхозой ороохо хатаадаг түхеэрэлгын хүдэлмэри үргэлжэдөө оньһожоруулагдаһан байна. Силос дараха траншей баригдаа. Хүүгэдэй комбинадта халуун уһа, уурал дамжуулха сорго татагдаа, машинно-тракторна мастерской дулаасуулха түхеэрэлгэ тодхогдоо. Завод хэрэгтэй түхеэрэлгэ, частьнуудые колхоздо үгэдэг юм. Токарна станок, элдэб инструмент нёдондо үгтэө, заводой автотранспортаар хэдэ мянган тонно ашаан шэрэгдээ.

Хабар-намарай хүдөө ажахын харюусалгатай хүдэлмэриин үедэ мүн лэ ехэ туһаламжа хүргэгдэдэг юм. Заводой механизаторнууд хүдөө гаража, хабарай тариалга хэлсэнэ, үбһэ, таряа хуряалсана. Мүн хүдөөгэй ажалшадай культурна эрилтэ хангаха асуудалда хүдэлмэришэд ехэ анхарал хандуулна. Политическэ, уран һайханай литература суглуулжа, колхозой библиотекэдэ эльгээнэ, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые түхеэрхэ хэрэгтэнь туһална.

Заводой хүдэлмэришэд Валерий Колесников, Александр Скачко гэгшэдэй хэһэн хүдэлмэри һайнаар сэгнэгдээ. Тэдэнэр «Победа» колхозой түб тосхондохи Эгэтын адагай дунда һургуулиин физикын, химиин кабинет түхеэрһэн байна. Залуу хүдэлмэришэд кабинедуудтэ хэрэгтэй түхеэрэлгэ тодхоо, электрын элшэ хүсөөр хангаа. Заводой түбэй лабораториин һургуулиин химиин кабинедые элдэб амһарта, хэрэгсэлнүүдээр хангаа.

Гадна манай коллектив Сүхын, Сэлэнгын, Худариин, Кировэй нэрэмжэтэ совхозуудта, Загарайн, Баргажанай, Улаан-Үдын, Хяагтын, Яруунын аймагуудай колхоз, совхозуудта туһаламжа хүргөө. Заводой түлөөлэгшэд эдэ колхоз, совхозуудта ошожо, хурьга абаха, ургаса хуряаха ажалдань туһалалсаа. Манай хүдэлмэришэд хүдөө гарахадаа, коллективэй этигэл найдабари харюулхые оролдоно. Тэдэнэр бэеэ һайнаар абажа ябана, бүхы даабари саг болзор соонь, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Шефтээ абаһан колхоз, совхозуудта үнгэрһэн жэлэй туршада хамта дээрээ 80 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдээ.

Колхоз, совхозуудта хэгдэхэ хүдэлмэриин, шефскэ туһаламжын түсэбэй хэр дүүргэгдэжэ байһаниинь заводой парткомой, завкомой зүгһөө ходо хинан шалгагдажа байдаг. Шефскэ туһаламжын асуудалнууд парткомой, завкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Хүдөөгэй ажалшадые моральнаар, материальнаар урмашуулха гурим заводто зохёогдоо. Тэрэнэй ёһоор «эрхим һаалишан», «хонишодой эрхим бригада», «эрхим тракторист», «эрхим комбайнер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн түрүүшүүлдэ мүнгэн шан барюулагдадаг болоо.

1974 оной хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд «Коммунизм», «Победа» колхозуудай правлениин хамтын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Эндэ заводой түлөөлэгшэд байлсаа. Нёдондо жэлэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараһан хонишодой бригаданuудта завод шангуудые барюулаа. Ц. А. Дагбаевай, Д. Ч. Цыбеновагай, Ц. Ц. Доржиевай, Н. Ц. Дашанамжиловай, Д. Ш. Бадмацыреновэй, Н. Ж. Хашитовагай даадаг бригаданууд «Рекорд», «Весна» гэһэн телевизорнүүдтэ хүртэһэн байна. «Победа» колхозой «Һубарягай» фермын һаалишад мүн лэ телевизор шан болгон абаа.

Хүдөө ажахын түрүүшүүл шефүүдтэ ехэ баяр хүргэһэн, ажалынь үндэрөөр сэгнэжэ, бэлэг бариһанаһаа харюуда бүри һайнаар ажаллаха, табан жэлэй һүүлшын жэлэй, табан жэлэй бүхы даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын тула хүсэ шадалаа гарган ажаллаха байһанаа мэдүүлээ.

Мүнөө заводой коллектив хүдөө ажахыда үзүүлхэ туһаламжаяа мүн лэ тодорхойлбо. Энэнь заводой угтамжын түсэб — социалис уялга тодор бэшэгдээ. Республикынгаа колхоз, совхозуудта үзүүлдэг шефскэ туһаламжын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ хүдэлмэришэд дахинаа хараалба.

Энэ жэлдэ колхоз, совхозуудта мүн лэ ехэ туһаламжа хүргэгдэхэ юм. Проектно-сметнэ документациин ёһоор Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоздо 60 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэхээр хараалагдаа. 30 автомашинын багтаамжатай гараж баригдажа, хэрэгтэй инструментнүүд үгтэхэ юм. Заводой коллектив шефскэ туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, хүдөө ажахыда хэрэгтэй промышленна продукци бүтээн гаргаха байна.

Табан жэлэй һүүлшын жэлдэ хүдөө ажахыда эльгээгдэхэ автомобильна 143 кран, 10 электродвигатель, «Вихрь» комбайнай 8000 редуктор хэгдэхэ юм. Мүнгэн дээрэ тоолоходо энэ продукци 2,5 миллион шахуу түхэригэй болоно.

Эдэ бүхы хүдэлмэриһөө гадна заводой коллектив хүдөө ажахын халуун хаһада хүдөөгэйнгөө нүхэдтэ туһаламжа хүргэхэ, хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын үедэ өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые, механизаторнуудые эльгээхэ юм.

Манай коллективэй хүдөө ажахыда үзүүлдэг туһаламжань жэл ерэхэ бүри ашаг ехэтэй болоно. Балта хадуур хоёрой холбоо барисаае энэнь гэршэлэн харуулна гэхээр.

Н. ДЕМИН,
заводой инженер.

Анна Васильевна Шиханова хүдөө нютагта түрэһэн, тэндэ бага наһаяа үнгэргэһэншье һаа, барилгашанай мэргэжэл тухай бүри багахан ябахаһаа хойшо бододог һэн. Тиимэһээ тэрэнэй Улаан-Үдэ ерэжэ, барилга-хабсаралгын нэгэдэхи управлениидэ хүдэлхэеэ ороһониинь гайхалгүй aаб даа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо тэгшэ арбан табан жэл үнгэршэбэ.

Энэ хугасаа соо гүлмэр залуухан ябаһан Аня Шиханова штукатуршанай һурагшаһаа табадахи разрядтай штукатур-маляр болоторoo ургаа. Тэрэнэй габшагай ажалые барилга-хабсаралгын нэгэдэхи управлениин партбюро, КПСС-эй горком Хүндэлэлэй грамотануудаар сэгнэһэн байха юм.

Анна Васильевна Шиханова нилээд олон залуу басагадые хүмүүжүүлээ. Тэрэнэй ударидалга доро штукатур-малярай мэргэжэл шудалһан басагад ходоо һайнаар хүдэлдэг гэжэ бригадыень даагша Габис Шарипович Шарипов хөөрөө һэн. Анна Васильевна ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандадаг хүн. Мүн хүдэлмэреэ саг соонь, шанар һайнтайгаар хэхын тулада ямар ехэ оролдолго гаргадаг гээшэб! Ажалдаа иимэээр хандадаг байхаар залуу басагадые хүмүүжүүлнэ.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгада харюу болгон тэрэнэй хүдэлдэг бригадын коллектив 1975 оной социалис уялганууд тухайгаа зүбшэн хэлсээд, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, 1974 оной дүнгөөр хүртэһэн вымпелнүүдээ алдахагүй гэжэ шиидээ. Анна Васильевна Шиханозашье, тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг мүхөдыншье ехэ оролдосо гаргаха байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. В. Шиханова.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

Валерий Михай[...] Үдын Ленинэй орд[...] мотив-вагон заһаб[...] водой вагоной [...] цехтэ аккуму[...] һүүлэй хэдэн жэ[...] дэлжэ байнхай. [...] даабарита ажалда[...] салгатайгаар ханда[...] гэжэлээ эрхим һа[...] далһан байха юм. [...] гаа баян дүй дүр[...] луу үетэндэ [...] үгэхэ талаар ехэ [...] хэжэ, цехэйнгээ [...] соо алдар суудэ[...] Залуу коммунист [...] Михайлов цехэй [...] организациин бюро[...] шүүнэээ һунгагда[...] юм. 1973 ондо — [...] табан жэлэй шиид[...] лэй социалис мү[...] дүнгөөр ажалша [...] нүхэр «Ажалдаа [...] най түлөө» гэһэн [...] шагнагдаһан байгаа.

Партида, совет [...] КПСС-эй Централь[...] тедэй хандаһан Ха[...] харюу болгон таба[...] түгэсхэхы жэлдэ [...] наар хүдэлхэ гэжэ [...] Валерий Михайлов [...] һарын үйлэдбэри[...] бые амжалтатайгаар [...] лээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [...] Михайлов.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ [...]

ЗАЛУУШУУЛ ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

Хада уула газартай, шэмэрүүн уларилтай Захааминай аймагай Ёнгорбой нютагай малшад һүүлэй жэлнүүдтэ үбэл, зунгүй үхэр мал бэлшээн, шахан таргалуулха талаар дүй дүршэл ехэтэй болонхой.

Энээнэй ашаар гүрэндэ тарган, шэгнүүр ехэтэй мал тушаажа, мяханай гол сэн дээрэ үшөө нэмэлтэ түлбэри ехээр абадаг болоо. Жэшээнь, 1975 оной нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбөөр гүрэндэ худалдагдаһан 120 толгой томо эбэртэ бодо малай 31 толгойнь эрхим тарган байжа, 50 процент, 46 толгойнь дундаһаа дээшэ шадалтай байгаад, 35 процент нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Тэдэ мяханда тушаагдаһан һурэгэйнь 40 толгой тус тустаа дунда зэргээр 395 килограмм, 80-ниинь тус бүридөө 370 килограмм шэгнүүр татаа. Мүн хори гаран үхэр тус тустаа 400 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэй байба.

Мал шахалгада залуу комсомол басаган Светлана Дашеева һайн амжалта туйлаа. Үхэрнүүдые һайнаар шахаха хэрэгые залуу үетэндэ даалгаха гэһэн зорилгоор совхозой диреkци комсомолой комитедтэ хандажа, ханине малшанаар дурадхаха тухайнь асууһан байгаа. Тиихэдэнь ВЛКСМ-эй эхин организаци колхоз соогоо түрүү һаалишадай зэргэдэ ябалсаһан комсомол басаган Светланые нэрлэжэ, шахалгын малай гүүртые эрхимээр эльгээхэ дурадхал оруулаа һэн. Тэрэнэй эсэгэ — Бимба Раднаевичые, эжы — Бадмацырен Лубсановнае туһалагшадаар үгэлсэхэ гэжэ шиидхэгдэһэн байгаа.

Тиигэжэ комсомолой гэшүүн Светлана Дашеева үнгэрһэн жэлэй октябрь һарын 18-да тус тустаа дунда зэргээр 270 килограмм шэгнүүртэй 86 толгой үхэр тушаажа абаад, шахажа эхилһэн юм. Шахалгын мал эдеэлүүлхэ, уһалха, харууһалха зоотехническэ заабарие зүбөөр сахиха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулжа, тэжээлэй килограмм бүхэнинe шэмэтэй болгон буйлуулжа эдюулһэнэй ашаар 68 хоногой туршада шахамалнуудай шэгнүүрые тус бүридэнь сүүдхэдээ 1025 граммаар нэмээжэ, хамта дээрээ 60 гаран центнер мяха нэмэжэ абаһан байна. Декабрь һарада үшөөшье дээгүүр — 1100 граммаар нэмээгээ. Шахагдаһан үхэрнүүдынь бултадаа тарган байгаа.

Үнгэрһэн жэлэй дүнгээр залуу малшадай дунда «Аймагай чемпион» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Светлана Бимбаевна Дашеева совхозойнгоо гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ ехэхэн хубитала оруулалсаба. Мүнөө шэнэ бүлэг мал тушаажа абаад, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга бэедээ абажа, һайнаар түлжүүлжэ томо болгохо буруу, хашарагуудай тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 1000 граммаар һаа үлүү нэмээжэ байна.

Ёнгорбойн совхозой нүгөөдэ бэрхэ малшан, «Аймагай эрхим малшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Бальжин Доржиевич Дондоков мүн лэ мал шахан таргалуулха дүй дүршэлтэй болоһон хүн. Октябриин 28-да томо болгогдохо буруунуудые даажа абаад, тус бүридөө дунда зэргээр 297 килограмм шэгнүүртэй байһан бүхы 69 толгой малайнгаа шэгнүүрые 50 хоногой туршада тус тустань 357 килограммда хүргөө гэхэ гү, али сүүдхэ бүри 1010 граммаар нэмээжэ шадаһан байна. Мүнөө удаада[...]хи һүрэг малаа [...] шэгнүүрыень һайн[...]жэ байнхай.

Шахалганда табиг[...]рэг үхэрнүүдые зу[...] шээридэ һайнаар [...] шэгнүүрыень ехээр [...] малшад энэ совхозд[...] Жэшээнь, Нуртын[...]ниин залуу малшан, [...]эй гэшүүн Бадма [...] 116 үхэрые бэлшээр[...] хоногой туршада хо[...] шажа адуулхадаа, су[...] тус бүриинь шэгнүү[...] граммаар нэмээгээ[...] Бадмын нүхэр Самб[...] хаил Сандаликович [...] 131 толгойн тус [...] шэгнүүрые сүүдхэдэ[...] граммаар нэмээжэ [...] байна. Эдэ хоёр зал[...]шад зунай сагта мал[...] нүүр ехээр нэмээһ[...] түлөө «Аймагай эрх[...]шан» гэһэн нэрэ [...] хүртэнхэй.

Совхозой 1-дэхи [...]ниин зоотехник Ал[...] Тохтохоевич Будаев [...]дай хоорондын со[...] мүрысөөнэй дүнгүүд[...] болзортонь гаргажа [...]даг, дутуу дундан[...] зайсуулха заабари [...] хэлэжэ үгэдэг, зоот[...]скэ һуралсал эмх[...] эдэбхитэй хадань мал[...]шье ажалай һайн [...] ехэ дүнгүүдые туйла[...]

Энэ совхозой [...] партком, комсомолой [...]тет залуушуулые мал[...] дээрэ [...]римгойгоор эл[...]гынь ехэ һайшаалтай. [...]шуулай урма зоригы[...]руулан, харюусалга[...] найдахадань, тэдэнэр [...] бэрилэгшэдөө гомдохо[...] бүришье эршэмтэйгээр [...]лана бшуу.

Д. АЮШ[...]
манай [...]

Совет орон: Шэнэ һонин

УТАҺА ШЭЖЭМГҮИ ТЕЛЕФОН

ДОНЕЦК. (ТАСС-ай корр.). Найман километрэй зайда хоёр талын холбоо хангаха аргатай, утаһа шэжэмгүй «Донецк» гэжэ телефон Донецкын заводто олоор бүтээгдэн гаргагдажа эхилээ.

Шулуу нүүрһэнэй шахтанууд соо хүдэлэгшэдтэ зорюулагдажа бүтээгдэһэн иимэ телефон тон һайн корпустой юм. Металлическа ямаршье дамжуулга—рельс, тэрэшэлэн урадхуул уһан гү, али электровозой контактын провод тэрэнэй холбогшонь болоно. Тиимэһээ диспетчер газар доорохи ажахын хаанашье байһан абоненттэй хөөрэлдэжэ шадаха.

ХҮДӨӨГЭЙ ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ БААЗА

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Хүдөө ажахые улам оньһожоруулха, электрижүүлхэ асуудалнууд һаяшаг, бүхэсоюзна научна үйлэдбэриин конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Конференцидэ хабаадагшад министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын технологууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрдэмтэд —КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, тэндэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дотор заагдаһанай, партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгын үндэһөөр бэелүүлэгдэхэ гол зорилгонуудаа хаража үзөө.

«БАГА АНТАРКТИДА-ДАХИ» БАРИЛГА

МУРМАНСК. (ТАСС-ай корр.). Хибинын хадануудай Расвумчорр гэжэ оройдо абтобаза баригдажа эхилбэ. Хоёр дабхар байшан соонь «Центральный» уурхайн, «Апатит» гэжэ комбинадай автомобильнуудые заһабарилха поточно лининүүд, захиргаанай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха эмхинүүд орохо юм.

«Бага Антарктидада» хүдэлдэг 27 тонын самосвалнууд энэ автобазада шалгагдадаг, заһабарилагдадаг байна. Жэлэй 280 үдэрэй туршада һалхилжа, шуургалжа болодог Расвумчоррые тэндэхид «Бага Антарктида» гэжэ нэрлэнэ. Тиимэшье һаань, байгаалиин ямаршье ушаралые энэ барилга тэсэжэ шадаха гэжэ проектын авторнууд — Ленинградай «Гипроруда» институдай мэргэжэлтэд тоолоно.

СТУДЕНТ ЭРДЭМТЭ ХОЕРОЙ ЗОХЕОЛ

РИГЭ. (ТАСС-ай корр.). Газар доорохи сорго хоолойнуудые сэбэрлэхэ һонин түхеэрэлгэ Ригын политехническэ институдта бүтээгдэбэ.

Удаан саг соо уһанай урдаһанһаа уламжалан, сорго соо элдэб хог үлэгдэлнүүд сугларшадаг. Энэ ушарые хараада абажа, факультедэй доцент Э. Голубовский, прибор бүтээлгын ба автоматикын факультедэй 5-дахи курсын студент Г. Друвиетис гэгшэд уһаар залагдадаг клапан ухаалан зохёоһон байна. Уһанай дүүрэмсээр, клапаниинь нээгдээд, тэндэ сугларһан уһан өөрынгөө дараса доро хүсэтэйгөөр урдажа, соргые сэбэрлэнэ.

Хонидой түл абалга—харюусалгатай хүдэлмэри

НЭГЭШЬЕ ХУРЬГА ГАРЗАЛУУЛХАГҮЙ

Байгша ондо республикымнай колхоз, совхозууд бүхыдөө 828 мянган эхэ хонидһоо түл абаха байна. Эдэ үдэрнүүдтэ олонхи аймагуудта хонид түлэг хурьгалжа эхилэнхэй.

Зоотехническэ, ветеринарна эрдэмэй бүхы түрүү онол аргануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые зүбөөр хэрэглэн, абтаһан хурьгадые гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ шадаал һаа, саашадаа хонин ажалые түргэнөөр хүгжөөхэ, мяха, нооһо ехээр абаха зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна.

Нарай хурьгадые нарин һайнаар, нэгэшье толгой гарзалуулангүй томо болгохын тула юу хэхэ ёһотойб?

Нэн түрүүн түрэхэ бүри дүтэлһэн эхэ хонидые оролдосотой нарннаар харууһалжа, илангаяа шэмэтэй һайн тэжээл эдюулхэ шухала. Эгээл энэ үедэнь үбһэ тэжээлэйнь нормые бага болгоо һаа, эхэ хонид абаһаар турадаг, мүн хурьгадыншье үлбэр муу байдаг. Гадна энэ үедэ эхэ соо байһан хурьгадай нооһон түргэн ургажа эхилнэ. Түрэхэ дүтэлөөд байхадань, эхэ хонидые садатарынь эдеэлүүлхэдэ үдхэн, нарин һайн нооһотой хурьгад гарадаг.

Бүхы юумэн бэлэдхэлһээ

Тиимэһээл дүршэлтэй бэрхэ хонишод эхэ хонидойнгоо хурьгалхаһаань урдахана эгээл нарин нягтаар харууһалжа, һайнаар эдеэлүүлжэ, тобир тарган лэ байлгахые оролдодог гээшэ. Энэ үедэнь эхэ хонин бүридэ 1,0—1,2 тэжээлэй единицын хэмжээнэй хоол эдюулхэдээ, гол төлэб белок элбэгтэй тэжээл, илангаяа талха оророһоной зүйл горитойгоор үгэхэ хэрэгтэй. Түрэхэ дүтэлһэн эхэ хонидто гансашье белогыень зүбөөр тэнсүүлэн үгэхэ бэшэ, мүн тэрээндэнь хэды шэнээн витамин, минеральна тэжээл бииб гэжэ хараада абаха ёһотой. Илангаяа нарһанай, хасууриин ногоон шэлбүүһэ эдюулхэ, хонидые кальци, фосфор гэхэ мэтэ бодосуудаар хангаха гэжэ оролдохо байна.

Хонидой хурьгалхаһаань һара урид хүхэ дэлэнгэйнь хажуугаархи, сами, һүүл дорохи муухай нооһыень хайшалжа хаяха, хэрэгтэй болоо һаань, нюдыень тойроһон нооһые хайшалха шухала. Эдэ хүдэлмэриие тусхай бригада, отара бүхэндэ ябажа хэдэг байгаа һаань тааламжатай.

Хурьгадай гаража эхилхэһээ урда хонидой байрые дулаалха, таһалгануудые хэхэ хаамжануудые, хобоо хобто олоор бэлдэхэ ёһотой. Тиихэдээ байрын эгээл дулаан талыень һайнаар заһаад, тэндээ хурьга абаха таһалгануудые табиха байна. Нарай хурьгадай байха байра соо 8—10 градусһаа хүйтэн байха ёһогүй. Байра соохиие дезинфекцидэжэ, арюудхан бүдаха, сагаадаха ушартай. Мүн энэ дулаан байра соогоо хонидой нэгэ-нэгээрээ байжа хурьгалха таһаг хэгдэхэ зэргэтэй. Тэрээн соо һалхинай хододоо үлеэхэгүйнь тула үүдэ, сонхонуудые забһаргүй болгохо, шииг нойтыень хатааха, байрын дотоо һаруул гэрэлтэй байлгахые оролдохо шухала. Хурьгадые илгажа сакман болгохо хэды хаамжануудые бэлдэхэ хэрэгтэйб? Жэшээнь, 3,6 метрэй утатай, гурбан үүдэтэй 20 хаамжа, гурба метр утатай — 50, нэгэ метр утатай — 60 хаамжа бэлдэхэ байна. Хурьгадта үбһэ тэжээл хэжэ үгэхэ хобто, уһа хэхэ хобоо гэхэ мэтые хүсэд хүрэхэ соонь бэлдэхэ хэрэгтэй. Тэрэшэлэн хонидой байра соо хүнэй гараа угааха умывальник, аршуул, хурьгадые тэмдэглэхэ тоонууд, шэрэ, хайша гэхэ мэтэ баһал урид бэлдэгдэхэ болоно.

Хонидые хурьгалуулха таһалгын доронь һолоомо зузаанаар дэбдэеэд, тэрэнээ ходо һэлгэжэ, шэнэлжэ байха юм. Эхэ хонин бүхэниие хашаагай углуу суглуугаар эндэ тэндэ хурьгалуулхагүй, заабол энэ таһалга соо түрүүлхые оролдохо хэрэгтэй. Хонидой хурьгалха таһалгын хажууда нарай хурьгатай хонидой түрүүшээр нэгэ-нэгээрээ байха таһалганууд түхеэрэгдэхэ ушартай. Тэдэ таһалгануудые хоёр рядаар зэргэлүүлээд, дундань үбһэ, талха таряа хэжэ үгэхэ кормушкатайгаар түхеэрхэ юм. Байра соо гараһаар 3—10 хоногтой болоһон хурьгатай хонидой хэдыгээрээ байха таһалганууд хэгдэнэ. Тэдэниие тус бүридэнь 5—10 дүрбэлжэн метр талмайтайгаар хэхэдэ зохисотой.

Нарай хурьга—нарин харууһанда

Түрэхэеэ һанаһан хонидые нягаад, тэрэ хурьгалха байра соонь оруулна. Тэрэниие хонишон хаража байгаад түрүүлхэ ёһотой. Һайн харууһа, тэжээл дээрэ байһан тобир тарган хонид ямаршье ядалгүй хурьгалдаг. Мүн баһа хурьгаяа гаргажа ядахашье хонид дайралдажа магад. Эндэ одоол хонишон наринаар хараха, хэрэгтэй болоо һаань, туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Хурьганай гарахада хүйһэниинь өөрөө гаһаардаг. Хэрбээ тэрэнь таһараагүй гү, али утаар үлэшөө һаань, арюудхагдаһан хайшаар хайшалаад, иод гү, али сэбэр дабирхай, лизол түрхихэ ёһотой.

Һая гараһан хурьганай ама, хамар соохи залхагыень сэбэрлэжэ үгэдэг юм. Эхынь хурьгаяа ёһоор долёогоогүй һаань, тэдэниие мэшэгэй бүдөөр гү, али сэбэр һолоомоор аршаха ёһотой. Түрэһэнэйнь һүүлдэ хэды минута болоод, эхынь хүхэ дэлэнгэй, саминн нооһо хайшалаад, хүхэ дэлэнгыень уһанда худхагдаһан марганцовкоор угааха. Хүхэнэйнь үзүүртэхи үдхэн һүень һаажа гаргаха шухала.

Энэ үедэ нарай хурьгад яһала хатаад, хүл дээрэ бодожо, эхынгээ хүхэ бэдэржэ эхилдэг. Хурьган гараһаар 15 минута болоод заабол эхынгээ уураг эдихэ ушартай. Юуб гэхэдэ, тэрээн соонь хурьганай бэедэ шухала хэрэгтэй тусгаар бодосууд байна бшуу. Энээниие хараада абажа, олонхи хонишод нарай хурьгадые саг соонь лэ хүхүүлхэ гэжэ оролдодог. Жэшээнь, Алтайн хизаарай «50 лет СССР» гэжэ племзаводто нарай хурьгадые түрүүшээр һайнаар хүхүүлхэ хүдэлмэридэ эгээл дүршэлтэй хонишодые табидаг. Һүүлэй жэлнүүдтэ тус ажахы зуун эхэ хонин бүриһөө 140—150 хурьга түлжүүлнэ.

Тэнжэһэн хурьгадые эхэдэнь табижа хүхүүлһэнэйнгээ һүүлдэ тэдэниие номерлодог. Тиигээд лэ бэе бэедээ һайса дадахын тула эхэтэйнь амлараа таһалгада оруулна. Хурьгаламсаарнь хонидые уһалха гээшэ ехэ шухала. Юуб гэхэдэ, тэрэ энэ үедөө ехэ ундаа хүрэдэг шуу. Тиимэһээ түрэһэнэйнь хойно 1 час болоод бүлеэдхэһэн уһа уулгаха, удаань 2—3 час болоод лэ 1,0—1,5 литр хүрэтэр уһа уулгаха ёһотой.

Хурьгадайнь һайн хүл дээрэ гаража, 2—3 хоноод эхэдээ һайса дадахадань адли гараһан 5—6 хурьгадтай хонидые нэгэ таһалга соо хамталдаг. Энэнь бага сакман гэжэ нэрлэгдэдэг. Удаань бүри олохон хурьгад нэгэдхэгдэжэ, дундуур сакман, һүүлдэнь бүри олон хурьгад хамталагдахадаа ехэ сакман болодог юм. Хурьгадые зүбөөр сакман болгохо гээшэ ехэхэн удха шанартай. Дүй дүршэлтэй хонишод энэ харюусалгатай хүдэлмэриие өөһэдөө хэдэг. Хэнэйшье мэдэхээр, үсөөхэн хурьгад нэгэ таһалга соо байхадаа эхэнүүдээ бэлээр оложо, түргэн хүхэдэг aаб даа. Хурьган сүүдхэ соо 30 дахин эхээ хүхэхэ ушартай. Дан олон хурьгадые хамталхада заримынгынь эхээ олонгүй, дутуу хүхэхэ, үгышье һаа, хооһоор ябажа үлдөөд, хомхойгоор хүхэжэ, хахадаг байна. Энээнһээ уламжалан гэдэһэ дотороо үбдэхэ, муудаха. Сакмануудые үсөө үсөөгөөр байлгахада ажалынь хэзээшье ехэ, эдеэлүүлхэ, харууһалхада саг ехэ хэрэгтэй болодог.

Сакмануудые яажа эмхидхэхэб?

Сакмануудые иимэ гуримаар бүридхэбэл таатай гэжэ һанагдана. Гараһаар 2—5 хоноһон 5—8 хурьгадые нэгэ сакман болгохо, удаань 5—10 хоноһон 10—15 хурьгадые, 10—20 хоноһон 20—40 хурьгадые, 20—30 хоноһон 50—70 хурьгадые нэгэ болгохо байна. Тиихэдэ хоногоороо адлирхуу, эхэ багаараа адлирхуу хурьгадые хамталха юм. Эхир хурьгадые амяарайнь сакман болгохо хэрэгтэй. Тэдэниие нэгэ таһалга соо олон бэшээр байлгаха ёһотой. Мүн эхир хурьгадтай хонид бэшэнһээ амяараа байхадаа һайнаар эдеэлүүлэгдэхэ болоно ха юм.

Зарим түрүү хонишод эхир хурьгадые 15—20 хоноод байхадань бусад хурьгадаар хамталжа, нэгэ сакман болгодог. Тиихэдэ эхирнүүдые нэгэ-нэгэ хурьгатай аад, һүтэй хонидой түлөөр ниилүүлдэг. Энээнэй ашаар эхир хурьгадые һүтэй хонидто табижа хүхүүлхэ аргатай болоно. Эхир хурьгадые һайнаар түлжүүлхэ гээшэ гайтайхан хэрэг. Хоёр ондоо таһалга соо байһан хурьгадые худхажа яашье болохогүй. Худхарбал, эхээ олохогүй ха юм. Тиигээд тэдэ 2—3 дахин эхээ хүхөөгүй ябабал, муудажа эхилхэ.

Нарай түлэй дааража, хүйтэ абахагүйнь тула хуурай, зузаан дэбдихэр дээрэ байлгаха хэрэгтэй. Илангаяа һая гараһан хурьган муухай, нойтон дэбдихэр дээрэ байбал, абаһаар үбшэлхэ. Байрань досоогоо 10—12 градус дулаан байгаашье һаа, шиигтэй байбал, хурьгад хүйтэ абадаг.

Эхэ хони, хурьгадые һайнаар эдеэлүүлхэ

Түрүүшээр түрэһэн хонидто гол түлэб үбһэ эдюулдэг байна. Удаань 3—5 хоноод байхадань талха оророһо, силос үгэжэ захалхада өөрэгүй. Һү багатай һаань, тэдэ хонидто бүхы тэжээл үгэхэ ёһотой. Хурьга хүхүүлжэ байһан эхэ хонин бүридэ 1,5 тэжээлэй единицэ гэхэ гү, али 150 грамм болбосоро протеин эдюулэгдэхэ ёһотой.

Хурьгад түрүүшын үдэрһөө эхын һү садатараа эдижэ байбал, түргэн томо болодог. Тиимэһээ тэдэндэ абаһаар ондоо тэжээл эдюулхэдээ эхэ яараһанай хэрэггүй. 10—15 хоногтой болоходонь зарим хонишод хобоо соо үйрүүлһэн талха таряа хэжэ үгэдэг. Таһалга соонь хурьгадай һулахан гүлдиран орохо забһар байдаг. Хобоонууд соо һайхан набшаһатай ногоон, үбһэнэй гурил, үйрүүлһэн мел, дабһа, яһанай гурил хэжэ үгэнэ. 20—25 хоногтой болоходонь, хурьгадта һайн шанартай силос, уһа табижа үгэдэг юм. Талха таряанай зүйлые даамайгаар эдюулжэ һургана. Түрүүн тус бүридэнь 25 грамм, һүүлдэнь 250—300 грамм хүрэтэр нэмээдэг. Силосшье баһал сага багаар үгэжэ эхилээд, һүүлдэнь 4 һаратай болоходонь 1 килограмм хүрэтэр үгэхэ ёһотой.

Үдэртөө хурьгад [...] соогоо эхэһээ амяараа [...]гагдана. Дулаан болоходо[...] дэниие газаа гаргахада [...] агаарта ябажа, эдеэмэр[...]лодог юм. Манай о[...] ажахынуудта хонид [...] эртэ хурьгалуулагдана. [...]бартаа хонид бэлшээ[...] гаргагдана. Тиихэдэ х[...] ондоо сакман хамталагд[...] адуулагдана. Тэдэниие [...]дэнь илгажа хүхүүл[...] һайн байхын тула са[...] бүхэнэй хонид тусгаар [...] дэгтэй байха ёһотой. Б[...]шаг хурьгадые 2—3 час[...]лоод лэ эхэдэнь хүхүү[...] ехэхэн хурьгадые 5—6 [...] болоод хүхүүлхэдэ бол[...]

Тогтомол гуримтай байха

Үглөөгүүр 7—8 часта хонидые бодхоожо, хурьгадыень табижа хүхүүлхэ, удаань 8—9 часта хонидтоо газаа үбһэ үгэжэ, 9—10 часта уһалаад, талха оророһо эдюулжэ захалха байна. Үдэрэй 10—12 часта эхэ хонидто үбһэ, силос үгөөд, нэгэ час тухай амаруулна. Удаань хурьгадыень табижа хүхүүлнэ. Час болоод дахин үбһэ, силос, талха таряа эдюулнэ, уһална. Үдэшэ 17—19 часта хонидые газаа гаргажа, эдеэлүүлээд, час болоһон хойно хашаада оруулжа хурьгадтань хүхүүлнэ.

Хэды тиигэбэшье ажахы бүхэндэ хонишодой ажалай тогтомол гурим элдэб янзаар эмхидхэгдэжэ болохо юм aаб даа. Энээниие зоовет мэргэжэлтэд зохёодог.

Манай ажахынуудта эхэ хонидые харууһалдаг бригада 3 хүн хүдэлнэ. Ахалагша хонишон өөрөө һүниндөө манажа хурьга абана, хонид, хурьгадай хэр эдеэлүүлэгдэжэ байһаниие хинан харана. Абтаһан түлые бүридхэжэ абана, хурьгадые илгажа сакман болгоно, үбшэлһэн хони, хурьгадые эм[...]нэ. Хоёрдохи гарайнь хо[...]шон (эхэнхидээ гэрэй [...] ахэнэр) хонидые түрүү[...] нарай хурьгадые эхэдэнь [...] хүүлнэ, диилэнхидээ ха[...] соо хүдэлжэ сагаа үнгэ[...]нэ. Энэмнай эгээл дүр[...] ехэтэй хонишон байха [...]той. Гурбадахи хонишо[...] үшөө түрөөдүй хониды[...] рууһална, эдеэлүүлнэ. [...]рэгтэй болоо һаань, хони[...] хээрэ гаргажа адуулна.

Энээнһээ гадна, бригад[...] хэдэн хурьгашад ажалл[...] Тэдэнэр ахалагша хонишо[...] заабаряар хүдэлдэг. Хо[...]дые уһалдаг, эдеэлүү[...] юм. Мүн һүниндөө түл а[...] садаг. Томохон болоһон [...] манай хурьгадые хару[...]на.

Энэ статья дотор хур[...]дые түлжүүлхэ зарим та[...] гол онол аргануудтушаа [...] тобобди. Тиигэжэ бүхы [...]һан түлөө гарза хор[...] гүйгөөр томо болгохын [...] да хонишон бүхэн орол[...] ёһотой.

И. СОКОЛОВ,
хүдөө ажахын эрдэм[...] кандида[...]

СОЁЛШОД — МАЛШАДТА

АЯЛГА ДУУН ЗЭДЭЛНЭ

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгатай Хурамхаанай аймагай Дэрээнэй совхозой малшад танилсажа, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлые бүришье һайнаар хүдэлжэ дүүргэхэ найдуулна. Малшадые илангаяа мүнөө, малай үбэлжэлгын тон харюусалгатай үедэ соёлой, мүн ажаһуудалай талаар гүйсэд һайнаар хангаха тон шухала. Ушар иимэһээ Дэрээнэй совхозой парткоми, сомоной Совет тусхай түсэб зохёоһон байна — нютагай соёлшод, ажалуудай хэрэглэмжэ хангадаг хүдэлмэрилэгшэд холын хонишод, гүүртэнүүдээр байжа, малшадые таһалгаряагүй хангахые оролдоно.

Совхозой газар дайда дээрэ малай 56 гүүртэ ба отаранууд байдаг юм. Зарим гүүртэнүүдынь хэды һарын турша совхозой түб һуурин хүрэхэ аргагүй юм. Тэдэнние соёлой, ажаһуудалай талаар яажа хангахаб? Иимэ зорилгоор үшөө 60-аад онуудһаа нилээд томоһог отара, гүүртэнүүд дээрэ культбаза бариһан байна. Тиигэжэ табан культбаза баригдажа, хонишод болон гүүршэдые жэгдэлэн хангахада ехэл һайн болоо һэн. Культбаза бүхэн табин хүнэй һууха багтаамжатай. Уран һайханай кинофильм, зүжэг наада харахада аятай, мүн тиихэдэ нийтэ политическэ асуудалаар хөөрэлдөө хэжэ байхаар.

Энэ талаар дэрээнэйхид дүршэлтэй болобо. Хоёр-гурбан жэлэй урда нютагай соёлшод концерт наада харуулхын, хөөрэлдөө хэхын тула гүүртэ, отарануудаар ябадаг байгаа. Сэхыень хэлэхэдэ, энэнь нилээд гэмгүй, зарим ушарта яһала урагшатайгаар үнгэрэгшэ, бэлэй. Хэды тиигэбэшье малшад гүйсэд һайнаар хангагдадаггүй һэн. Эдэ бүгэдые хаража үзөөд, нютагай соёлшод ажал хүдэлмэреэ тад ондоогоор гэхэ гү, али комплексноор эмхидхэжэ захалһан юм. Соёлшодой бүлэгтэ 7—8 хүн оролсоно. Лектор, нютагай артистнар, медицинын болон худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэ.

Түрүүшээр бэрхэтэйшэг байгаа. Юуб гэхэдэ, соёлой ажалда хабаадаха эдэбхитэд үсөөдэхэ. Энэ шухала хэрэгтэ нютагай эдэбхитэдые олоор хабаадуулжа эхилбэ. Тиигээгүй һаа, аргагүй ха юм. Хорёод шахуу эгээ найдамтай хүнүүд соёлой ажалда мүнөө таһалгаряагүй хабаадалсана. Жэшээнь, һаалишан Даба Будаев, гэрэй эзэн эхэнэр Сэсэгма Зандраева, электромонтер Радна Баторов, механизатор Жан Балданов, эмшэн Раиса Дудеева, наймаалагша Дулма Бишидаева болон бусадые зүжэг нааданда хабаадахыень ходо харахат. Һайниинь гэхэдэ, хүн бүхэн ондо ондоо даалгабаритай. Жэшээнь, Дамба Батуев ханын газетэ шэмэглэн зурана, хүнэй дүрэ хаана, үһэ заһана, конферансьешье болоно. Тиихэдэ Евгения Саланова ямар нэгэ асуудалаар хөөрэлдөө хэнэ, уран гоёор дууладагшье. Тэрэшэлэн Доржи Урбасаев, Олег Ринчинов, Владимир Дандаров гэгшэд олон янзын шадабаритай.

Түсэбөө зохёоходоо нилээд тоосолдоһон юм. Юундэ? Нэгэ һарын гү, али кварталай түсэб баталха гү? Магад, бүхэли жэлэй түсэб баталхаар гү? Зарим нэгэнэй алгасахагүйн, мүн ажалаа һаатуулхагүйн тула түсэб баталалгада һургуулиин, мүн бусад эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд уригдаһан байна. Тиигэжэ жэлэй түсэб зохёогдожо, ямар һарада хаана ошохо, энэ бригадада хэд хабаадалсахаб гэжэ элирүүлэгдээ һэн. Ганса концерт наада харуулха, хөөрэлдөө үнгэргэхэ гэжэ гү? Тиимэһээ хэхэ ажалынь тодорхойлогдоһон байна. Жэшээнь, нийтэ политическэ талаар иимэ юумэн хэгдэхэ. «Бүмбэрсэг дэлхэй мүнөөдэр» гэһэн удхатай аман үгын журнал эмхидхэхэ. «Уялга дүүргэгдээ, мүрысөөн үргэлжэлһөөр» гэжэ темэдэ хөөрэлдөө үнгэргэхэ, ажалдаа эрхимлэһэн түрүүшүүлые магтаһан домоглоһон стенд, плакадуудые шэмэглэн зохёохо. Тиихэдэ эрдэм-техникын хүгжэлтые хайшан гэжэ нэбтэрүүлхэб? Харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые олоор тарааха, выставкэ эмхидхэхэ. Оньһон техникын ашаар үнеэдые һаахада хэр зэргэ ашаг үрэтэйб гэжэ малшадта ойлгуулха. Нэгэ үгөөр, эдэ бүгэдые зүбөөр эмхидхэжэ, саг болзортонь үнгэргэжэ байгаа һаа, нилээд ехэ аша туһатай байха.

Жэшээнь, Дэрээнэй соёлшод һаяшаг Этьхитын культбазада ошоһон юм. Эндэ малай долоон гүүртэ, отара байдаг, гуша гаран хүн хүдэлнэ. Соёлшодой ерэһэн үдэр малшадай суглаан болохоо байгаа. Бани түлигдэнхэй, уһан халаагданхай, хүнүүд хүршэ отарануудһаа хүхюутэй юумэ иишэ субаха юм. Парикмахер Мунгунов (энэ нүхэр зүжэг нааданда хабаадалсадаг) тухашарха баатай болоо. Үһэеэ заһуулха хүнүүд олоор сугларанхай гэрэлэй урда зогсохо юм. Библиотекарь Аюр Гомбоев номой выставкэ эмхидхэбэ, уран зурааша Дамба Батуев хонишодой ба үхэршэдэй ажалай дүн харуулһан плакат шэмэглэн зохёобо. Дэрээнэй больницын главна врач Г. А. Хабитуевада хэхэ ажалынь мүн лэ олдобо. Тиихэдэ совхозой главна зоотехник Владимир Дандарез малшадай түрүү дүй дүршэл тухай хөөрэжэ, ажахы дотор малай үбэлжэлгын хэр зэргэ ябажа байһые мэдүүлбэ. Хүн зоной ажаһуудалай эрилтые хангадаг комбинадай хүдэлмэрилэгшэ Евдокия Цыренова малшадай захил абаба. Костюм, гутал оёулха дуратайшуул үнэхөөрөөшье олон байгаа.

Һүүлээрнь нютагай соёлшод концерт наада харуулжа, малшадые ехэл баясуулба. Тэрэ үдэрынь тэдэнэр бусаагүй, хойто үдэртэнь малшадтай хамта воскресниктэ байлсажа, ехэ хонидой отара бүхэндэ гушаад кубометр түлеэ бэлдэлсэһэн юм.

Үшөө нэгэ ушар тэмдэглэлтэй. Соёлшод малшадта ошоходоо, тэдэнэй ажабайдалаар ехэтэ һонирхоно. Хайшан гэжэ ажаһуунаб, ямар юумэн хэрэгтэйб? Жэшээнь, хонишон Дулма Бадмаевагай зургаан үхибүүд мүнөө һургуулида һурана. Теэд юундэ мүнөө болотор интернадта оруулагдаагүйб? Үгышье һаа, пенсионер Хоргадай Хуриганов пенсиэ гурбадахи һараяа абанагүй. Юундэ, ямар шалтагаанаар? Нүүдэл библиотекэ номуудаа саг болзортонь һэлгэнэгүй, шэнэ номуудые асарнагүй. Эдэ бүхы тон шухала асуудалнуудые элирүүлжэ, шиидхэхы хэмжээ абаһан байна.

Кульбазануудта «Асуудал ба харюугай» үдэшэ үнгэргэхэдэ илангаяа һонирхолтой. Малшадай асуудалнуудта нютагай соёлшод гүйсэд һайнаар харюусажа шададаггүй. Юуб гэхэдэ, олонхи асуудалнуудынь ажахытай нягта холбоотой бшуу. Тиимэһээ заримдаа ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд соёлшодтой хамта ябалсана. Тэдэнэр малшадай асуудалда харюусахаһаа гадна, тон хэрэгтэй хэмжээнүүдые байра дээрэнь абадаг, зүбшэл заабари үгэдэг заншалтай.

Культбазын ажал ямар тиимэ илгаатайб, хайшан гэхэдээ амжалта туйлагданаб? Иимэ асуудал гарахал ёһоороо гарана. Нэн түрүүн, малшадай үзэл сурталай талаар хүмүүжэхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдана. Ажал хүдэлмэридөө эзэн ёһоор хандаха, нийтын зөөри урихагүй, гүрэн гээшэ бидэбди гэжэ ойлгохо. Ушар иимэһээ социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, түрүү ажалай онол аргануудые нэбтэрүүлхэ. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, соёлшодой хэхэ юумэн яһала бии. Гансал ажалынь тон зүбөөр, холын хараатайгаар эмхидхэхэ шухала.

Культбаза совхозой партийна организациин эгээл найдамтай түшэг тулгуури, туһалагшань болоно гээшэ. Соёлой ажалда эдэбхитэйгээр хабаадагшад совхозой дирекциин, парткомой, рабочкомой талаһаа урмашуулагдана. Энэнь тон һайн, иимэ юумэ хаа яанагүй хэрэглэжэ байхада туһатай байхал. Жэшээнь, 1974 оной дүн согсологдожо, культбазануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Этьхитын культбаза эрхимлэжэ, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Культбазые даагша үнэтэй бэлэгээр шагнагдаа. Тиихэдэ дунда һургуулиин коллектив Дэрээнэй сомоной Соведэй гүйсэдкомой талаһаа урмашуулагдаһан байна.

Совхозой отара, гүүртэнүүд дээгүүр ажалай дуун, аялга хүгжэм зэдэлжэ, нютагай соёлшодой нилээд эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, ажалша бэрхэ малшадай малай үбэлжэлгые урагшатайгаар үнгэргэжэ байһые эдэ бүгэдэ гэршэлнэ.

М. ОСОДОЕВ.
манай корр.

КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

«Знание» бүлгэмэй Советскэ районно организациин тоосоото конференци һаяхан болобо. Тус организациин правлениин түрүүлэгшэ, түүхын эрдэмэй доктор, профессор Е. Е. Тармаханов тоосоото элидхэл хээ.

Тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай доцент М.П. Хабаев, философиин эрдэмэй кандидат Л. В. Олзоева, Хангаловай нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлгын музейн научна хүдэлмэрилэгшэ И .С. Кляповская, Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой «Знание» бүлгэмэй эхин организациин түрүүлэгшэ П. Л. Тушинов, сэрэгэй-патриотическа пропагандын талаар научно-методическа соведэй түрүүлэгшэ О. Б. Цыбиков, КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь Г. С. Ячменева болон бусад хабаадаа.

«Знание» бүлгэмэй районно организациин правлениин түрүүлэгшээр түүхын эрдэмэй доктор, профессор Е. Е. Тармаханов, харюусалгата секретаряар — Г. И. Ананин гэгшэд һунгагдаба.

Манай корр.

ЖЭЛЭЙ ЭХИНҺЭЭ ЭРШЭТЭЙГЭЭР

Улаан-Үдын гутал оёдог комбинадта Анна Прокопьевна Хлудникова, Анна Петровна Кирилюк гэгшэд 10 гаран жэлдэ хүдэлжэ ябана. Тэдэнэр халаанайнгаа нормо холо үлүүлэн дүүргэдэг. Тус комбинадай коллектив партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгада харюу болгон, түгэсхэхы жэлэй эхинһээ габшагайгаар ажаллажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник А. П. Хлудникова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

НАЙМААНАЙ ГҮЙСЭ ҺАЙН

Хүдөөгэй ажалшадай үдэр бүри ургажа байгаа эрилтые гүйсэд хангахын тула Зэдын аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байдаг юм. 9-дэхи табан жэлэй дүрбэн жэлэй туршада манай коллективэй хэһэн ажалай дүн энээнние эли тодоор гэршэлнэ.

Түсэбтэ табан жэлэй эд бараанай эрьесын дүрбэн жэлэйнгээ түсэб манай кооперации 100,7 процентээр дүүргээ. Энэ үе саг соо аймагай ажалшадта 62 миллион 605 мянган түхэригэй гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 434 мянган түхэригөөр ехэ эд бараан, эдеэ хоол худалдагдаа. Энэнние наймадахи табан жэлэйхитэй сасуулхада, 4 миллион 679 мянган түхэригөөр үлүү болоно.

Табан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байгаа коллективүүд манайда олон. Жэшээлхэдэ, Петропавловкын сельпо дүрбэн жэлэйнгээ түсэб 102,9 процент, Доодо-Торийн совхозрабкооп 100,6 процент, Бургалтайн сельпо — 100,7 процент, аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин столово — 101,8 процент, автобаза — 105, заготконторо — 100 процент дүүргээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ үйлэдбэриин аша үрэ дээшэлүүлхэ талаар манай коллективтэ ехэхэн юумэ хэгдээ. Тэрэнэй ашаар манай сэбэр олзо жэлһээ жэл бүри дээшэлнэ. Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй туршада 2 миллион 280 мянган түхэригэй сэбэр олзо олдоо. Энэнние наймадахи табан жэлэйхитэй сасуулхада, 153 мянган түхэригөөр ехэ.

Үнгэрөөшэ 1974 онойнгоо эд бараанай эрьесын түсэб манай кооперациинхид декабриин 28-да дүүргээ һэн. Жэлэй туршада хүдөөгэй ажалшадта 17 миллион 221 мянган түхэригэй эд бараан, эдеэ хоол худалдагдаа. Тиихэдэ нийтын эдеэ хоолой түсэб 107,9 процент, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлдэжэ худалдаха түсэб — 103,6 процент, хүн зоние кооперациин гэшүүн болгохо түсэб — 132 процент, гэшүүдһээ пай орохо түсэб — 129 процент, ном худалдаха түсэб — 106 процент дүүрээ.

Аймагай худалдаа наймаалагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Петропавловкын сельпогой коллектив (түрүүлэгшэнь Т. Т. Лавриненко) илажа гараа. Тус сельпогой коллектив саг болзорһоо нилээд урид жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые дүүргээ, хүдөөгэй хүн зондо 5 миллион 850 мянган түхэригэй гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 283 мянган түхэригэй эд бараа худалдаа. Тиихэдэ Доодо-Торийн совхозрабкоопой (түрүүлэгшэнь Ф .П. Осколков), бэлдэлгын конторын (директорынь Б. Б. Будаев), автобазын (директорынь М. Е. Чувакин) коллективүүд ажал хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлажа гараба. Социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан зуу гаран хүдэлмэрилэгшэдтэ Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа, олонойнь нэрэ Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

Туйлаһан амжалтануудаараа манай коллектив һанаагаа амарнагүй. КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдээр, партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгаар урмашаһан кооперациимнай бүхы хүдэлмэрилэгшэд юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ арад зоноо бүри һайнаар хангаха, ажал хүдэлмэридөө үшөө ехэ амжалтануудые туйлаха гэһэн социалис уялгануудые абаа.

Абаһан уялганууд соомнай 1975 оной эд бараанай эрьесын түсэб декабриин 29-дэ дүүргэхэ, хүдөөгэй хүн зондо түсэбһөө гадуур 95 мянган түхэригэй эд бараа, эдеэ хоол худалдаха, ажал хүдэлмэридөө түрүү онол арга, дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, хүдөө ажахын продуктые бэлэдхэхэ, худалдаха түсэбөө октябриин 20-до дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 50 мянган түхэригэй продукци бэлэдхэхэ, 20 мянган түхэриг сэбэр олзо олохо, жэлэй туршада 23 наймаалагшые, 4 тогоошодые, 4 хилээмэ баригшадые һургаха, кооперативна техникумдэ һурахыень 14 хүнние эльгээхэ, ажалһаань таһалдуулангүй 10 хүнние һургаха гэжэ бэшэгдэнхэй.

Манай аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд Сэлэнгын аймагай аймпотребсоюзай ба Захааминай аймагай райпогой хүдэлмэрилэгшэдые социалис мүрысөөндэ уряа.

Д. НЕТУДЫХАТКО,
Зэдын аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлениин түрүүлэгшэ.

СССР-эй ЦИК-эй Президиумэй тогтоолоор Москвагай публична Румянцевска музейн ССР Союзай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй библиотекэ болгогдоһоорнь 1975 оной февралиин 6-да 50 жэл гүйсэбэ.

Дэлхэйн национальна библиотекэнүүдэй дунда эгээн томонуудынь байһан В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ энэ асари ехэ библиотекэ Совет Социалис Республиканuудай Союзай национальна библиотекэ СССР-эй арадуудай хэблэлэй зохёолнуудай, харин литературын зохёолнуудай, гараар бэшэгдэһэн номууд болон материалнуудай нийтэ гүрэнэй хадагаламжын газар болоно. Баһа тэрэ культура болон искусствын асуудалнуудай талаар мэдээсэл үгэдэг түб, үшөө тиигээд библиотекэнүүд хоорондын абонементын болон уласхоорондын номой андалдаанай асуудалнуудаар координационно түб мүн.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ библиотекээр суглуулагдаһан, түрүү хүн түрэлтэнэй ухаан бодолой туйлалгануудые бэедээ шэнгээһэн баялигууд үргэн нийтэ арад зоной олонитын хэрэглэмжэдэ үгтэнхэй.

Библиотекын жасануудта ,дэлхэйн арадуудай 210 хэлэн дээрэ, тэрэ тоодо СССР-эй арадуудай 91 хэлэн дээрэ хэблэгдэн гарадаг хэблэлнүүд болон гар бэшэгүүд суглуулагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ библиотекын, Москвагай урдын публична Румянцевска музейн библиотекын «хуушан» байшан. Энэ байшан ородой агууехэ барилгашан В. И. Баженовэй түсэбөөр баригдаһан байгаа.

ТАСС-ай фотохронико.

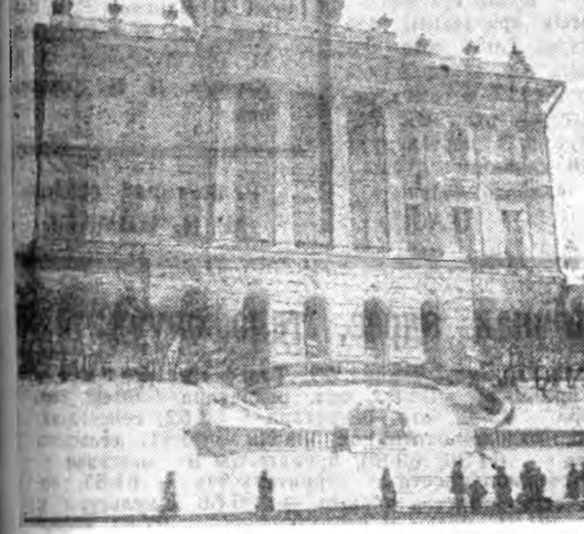

МҮРЫСЭДЭГ ОБЛАСТИИН ҺОНИН

МИНИСТЕРСТВЫН ТУГ

Нерчинскын СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ полиметаллическа комбинадай горнягууд болон шанаржуулагшад табан жэлэй дүрбэдэхи жэлые амжалтатайгаар түгэсхөө һэн. Һаяхан тэдэнэй адресаар Москваһаа телеграмма ерээ. «Үнгэрөөшэ жэлэй дүрбэдэхи кваргалай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр комбинадай коллективтэ Министерствын ба һалбариин профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан барюулагдаха болоо» гээд тэрэ телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгада харюу болгон, тус комбинадай коллектив 1975 ондо дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые баталан абаа. Тиигээд жэлэй эхинһээ эршэтэйгээр ажаллажа, түрүүшын амжалта туйлаа. Январь һарада продукци худалдаха түсэбөө бухы ассортиментээрнь январиин 29-дэ дүүргэһэн байна.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАД МҮРЫСЭНЭ

Шэтын локомотивна депогой 100 гаран уралан нарижуулагшад нёдондо жэл социалис мүрысөөндэ хабаадалсаа һэн. Жэл соо уралан нарижуулгын 140 дурадхал оруулха уялгатай байбал, 157-е оруулжа, 31,2 мянган түхэриг алмаха арга олгодоо.

Уралан нарижуулагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ В. С. Юнцевэй хүтэлбэрилдэг бригада эрхимлэнэ. Энэ бригадын гэшүүдэй оруулһан дурадхалнуудһаа 13 мянган түхэриг алмаха арга олдоһон байна. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бүри ехэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэхэ гээд депогой уралан нарижуулагшад шиидэбэ.

НҮХЭРЭЙНГӨӨ ТҮЛӨӨ

Букачачинска шулуун нүүрһэнэй шахтын Ленинэй, Октябриин Революциин орденуудаар шагнагдаһан Анатолий Михайлович Казьминай хүтэлбэрилдэг бригада агуу Илалтын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаба. «Фашис Германиие илаһаар 30 жэлэй ойе угтуулан хүдэлжэ байха зуураа, Советскэ Союзай Герой, нютагайнгаа хүбүүн, Эхэ ороноо хамгаалхын түлөө баатарлигаар тэмсэжэ, наһа бараһан В. А. Чалдаевые бригадынгаа бүридэлдэ оруулха» гээд бригадын гэшүүдэй уялга соо хэлэгдэнэ. Энэ нүхэрэйнгөө түлөө халаан бүридэ нэгэ хүнэй даабари үлүүлэн дүүргэжэ байха гээд шахтёрнууд шиидэбэ. Абаһан уялгаа тэдэнэр амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОГДОО

Нерчинскын совхоз-техникумэй Верхнеключевскойн һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болобо.

Совхозой аттестационно комиссиин шиидхэбэриин ёһоор тус фермын түрүү һаалишад Любовь Григорьевна Соснина, Евдокия Прокопьевна Глушкова гэгшэдтэ «Мал ажалай нэгэдэхи классай мастер» гэһэн нэрэ зэргын олгогдоһон тухай үнэмшэлгэнүүд барюулагдаба. «Мал ажалай хоёрдохи классай мастер» гэһэн нэрэ зэргэ тус фермын үшөө хоёр һаалишанда олгогдоо. Хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нүхэдөө суглаанда хабаадагшад хани халуунаар амаршалһан байна.

НАЙДАМТАЙ ТУҺАЛАГШАД

Калангуйска плавико-шпатова комбинадай түбэй механическа мастерскойн коллектив хүдэлмэреэ урагшатай һайнаар ябуулжа, горнягуудай ажалда айхабтар ехэ туһа хүргэдэг байха юм. Энэ мастерскойн хүдэлмэришэд һүүлэй хэдэн жэлэй туршада социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Тэдэнэй 1975 оной социалис уялганууд дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие металлургнуудай һайндэртэ сүм түгэсхэхэ».

Тус мастерскойн олохон хүдэлмэришэд хубиингаа табан жэлые дүүргэһэн байна. Михаил Михайлович Баздыревай хүтэлбэрилдэг токарьнуудай бригадын гэшүүд табан жэлэйнгээ даабарие 1974 оной октябрь һарада түгэсхэһэн байгаа. Энэ бригадын гэшүүд табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабарие байгша оной октябриин нэгэн болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ ХАЛАН АБАЛСАБА

Нерчинскэ районой нютагай Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалай ээлжээтэ хэшээл Знаменска сельсоведтэ болобо.

Районой Соведэй депутат, эндэхи «Россия» колхозой түрүүлэгшэ Александр Степанович Давыдов ажахынгаа хүгжэлтын дүнгүүд ба саашанхи зорилгонууд тухай, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай барилганууд тухай хэшээлдэ хабаадагшадта һонирхолтойгоор хөөрэбэ. Тиихэдэ сельссоведэй гүйсэдком болон колхозой правлениин холбоо барисаан тухай, сельсоведэй саг үргэлжын комиссинуудай ажал ябуулга тушаа эндэ һонирхолтой хөөрэлдөөн болсо.

Районой сельсоведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр болон секретарьнар ажалайнгаа дүй дүршэлые хэшээлэй түгэсхэлдэ халан абалсаа.

АЛДАР СУУДА ГАРАНХАЙ

Приаргунска районой «Россия» колхозой ажалшад хүхюу сэнгэлигээр амарха дуратай юм. Эндэхи соёлой байшангай агитбригадын коллектив үнгэрэгшэ намартаа таряашадые һайнаар хангажа, район доторoo алдар сууда гараһан байгаа.

Соёлой байшангай дэргэдэ уран һайханай хоорой, драматическа, танцын эстрадна кружогууд хүдэлдэг. Тэндэхи хоорой коллектив 30 хүнһөө бүридэнэ. Дүршэл ехэтэй эдэбхитэн Д. С. Тюкавкин энэ коллективые олон жэлдэ хүтэлбэрилнэ. Совет мэдээжэ композиторнуудай, ород, буряад арадай дуунууд репертуартань ородог юм. Бэрхэ дуушад Л. Богданова, О. Радионова, О. Уланова болон бусад олоной һайшаал магтаалда хүртэнэ.

Эндэхи хатар танцын, драматическа кружогуудай коллективүүд ажалшадта концерт харуулжа, нютагаархинаа ехэтэ баясуулдаг болонхой. Соёлой байшан өөһэдын эстрадна оркестртэй юм. Колхозой правлени, партийна организаци соёлой байшангай хүдэлмэридэ анхаралаа табижа, ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Шэтын областиин «Забайкальский рабочий» газетэһээ абтаба.

Л. ТОЛСТОЙ

ХЭР ЕХЭ ГАЗАР ХҮНДЭ ХЭРЭГТЭЙБ

(Түгэсхэл. Эхиниинь февралиин 5—6-най номернуудта).

VIII раздел.

— Хээрэ гараха, хэмнэхээр саг болоо, — гэбэ.

Башкирнууд бодосогообод, бултадаа түхеэрбэд, старшинашье ерэбэ. Башкирнууд баһа сэгээ ууржа захалбад. Пахомые сайгаар хүндэлхэ гэхэдэнь хүлеэжэ үгэбэгүй.

Башкирнууд түхеэрбэд. Зарим хүнүүд эмээлээр, зариманиинь тэргэдэ һуугаад, мордобод. Пахом хүлһэншэнтэйгөө өөрынгөө тэргэдэ һууж, хирмуураа абаад ябаба. Хээрэ ерэхэдэнь, үүр хираалжа байба. Добо дээрэ, башкир хэлээр, шихан дээрэ гарабад. Тэргэнүүдһээ, моридһоо буубад, нэгэ газарта суглрарбад, Пахомой хажууда старшина ерээд, гараараа занган харуулба:

— Нюдэндэшни харагдааша энэ газар дууһан манай, дуратайгаа шэлээд аба, — гэбэ.

Пахом хорхойтошобо: бүхы газарынь ногоотой, альган мэтэ тэгшэ, намуу сэсэгэй үрэһэн шэнги хаб харахан, хотогор газартань элдэб ногооной баян гээшэнь, ногоониинь үбсүүндэ хүрэмэ.

Старшина үнэгэн малгайгаа абаад, газарта табиба.

— Энэ хадаа тэмдэг гээшэ, — гэбэ. Эндэһээ эхилхэш, эндээ бусажа ерэхэш. Тойроод ерэһэн газаршни дууһан шинии болохо.

Пахом мүнгөө гаргаад, малгай дээрэнь табиба, кафтанаа тайлажа хаяад, хүнгэн хубсаһатайгаа үлэбэ, гүзээн доогуураа шангаханаар татаад, бүһэ бүһэлбэ, һуняагаад абаба, хилээмэтэй сүүмхэеэ һугадаа хабшуулба, уһатай амһартаяа бүһэндөө уяба, түриигөө өөдэнь татаба, хүлһэншэнһөө хирмуураа абаад, ябахаяа түхеэрбэ. Байза, али зүг тээшэ ябалтайб гээд бодобо, бодобо — хайшаашье ошоходонь һайн хэбэртэй. Өөрэгүй адлил юм бэзэ даа гэжэ һанаад, наранай гараха зүг тээшэ ябаха гэжэ шиидэбэ. Наранай гараха зүг тээшэ хаража, һуняаһан бэеэрээ, наранай гарахые хүлеэн байба. Хамаагүй даа, дэмы сагаа алдахагүйб гэжэ бодоно. Һэрюундэ ябахадашье хүнгэн ха юм. Хадын саанаһаа наранай туяарамсаарнь. Пахом хирмуураа мүр дээрээ үргэлөөд, тала руу ябашаба.

Пахом эрьеэд хараба. Үнеэхи добынь орой элитээр харагдажа, тэндэ хүнүүдшье хөөрсэгэнэлдэнэ, тэргэнүүдэй мөөрнүүдэйнь сахаригууд наранда ялалзана. 5 модо ябаал хаб даа гэжэ Пахом тухайлна. Халуудаад, гадар самсаяа тайлаһан бэеэрээ, мүр дээгүүрээ хэдэрээд, саашаа ябаба. Үшөө табан модо тухай ябаба. Баһа халуудашаба. Наран тээшэ харахадань — үглөөнэй хоол барихаар саг болошоһон байба.

«Нэгэл хэм үнгэрбэ бшуу. Үдэр соо дүрбэн хэм ха юм, годирхонь үшөө эртэ байна. Гуталаа тайлажа хаяха байна», — гэжэ Пахом бодоно. Газарта һуугаад, сабхинаа тайлажа, бүһэндөө һуйбадаад, саашаа ябаба. Ябахадань хүнгэн болошобо. Пахом иигэжэ бодоно: «Байза, үшөө таба модо ябаһан хойноо, зүүн тээшээ годирхо байна. Тон һайн газар байна даа, орхихонь харамтай. Саашаа болохо бүри, һайн болоно». Үшөө сэхэ руугаа ябаба. Эрьеэд харахадань, үнеэхи добонь арай гэжэ обёороггдоно, тэндэнь хүн зон шорголзон мэтэ бүүрэлтэнэ, баһа юуншьеб даа ялалзахадал гэнэ.

«Зай даа, энэ талаһаань нилээд абабаб, годиролтой болобо. Ехээр хүлэрбэшьеб — ундаяа харюулхаар болоо», — гэжэ Пахом бодобо. Зогсоһон бэеэрээ, ехэхэн нүхэ малтажа, дэгнүүл табяад, амһартаханаа абажа ундаяа харюулаад эгсэ зүүн тээшээ годирбо. Ябаба, ябаба, ногоониинь бүри бүшэмэг болоно, тиигээд халууншье болоно.

Пахом эсэжэ захалба; наран тээшэ харахадань, эгээл үдын хоолой үе болоһон байба. «Амархаар болобо ха даа», — гэжэ бодобо. Пахом һууба. Хилээмэ уһатайгаар холижо эдеэд, хэбтэхээ зүрхэлбэгүй: хэбтээ һаа, унтажа болохоб, — гэжэ бодоно. Ойр зуура һуугаад, саашаа ябаба. Түрүүшээр хүнгэхэнөөр гэшхэлбэ. Хоол бариһандаа хүсэ ороо ха юм даа. Зүгөөр ехэ халуун болоод, нойрынь хүрэжэ захалба, тиигэбэшье ябажал гараба, час соо тэсэжэ гараа һаа, зуун жэлдэ ажаһуухаш гэжэ бодоно.

Энэ талаар урагшаа нилээд ябаба, зүүн тээшээ годирхоёо һанаад, харан гэһээнь — шиигтэй хотогор газар байжа байба, хаяхань харамтай . «Эндэ лён һайнаар ургаха бэзэ», — гэжэ бодобо. Баһа саашадаа сэхэ ябаба. Хотогор газар абаад, саада тээнь нүхэ малтаад, хоёрдохёо годирбо. Үнеэхи добо тээшээ Пахомой эрьеэд харахадань: газаа миралзаад, агаарта юуншьеб һүүдэгэлзэнэ, добо дээрэнь — 15 шахуу модоной газарта — тэрэ миралзаан соогуур хүнүүд бүүдэгэлзэнэ. «Юрэдөө, энэ талыень утаар абаба хаб даа, нүгөөдыень богонёор абаха байна», — гэжэ Пахом һанана. Гурбадахи таладань гарахадаа, алхамаа бүри түргэдхэжэ захалба. Наран тээшэ харан гэхэдэнь — үдэшын сай ууха саг болохоёо байба, зүгөөр гурбадахи талаараа миил хоёр модо ябаһан болоно. Тэмдэглэһэн газартаа хүрэтэрнь, үнөөхил 15 модониинь зандаа байба. «Үгы даа, һарюу болохошье һаань, сэхэ ябаад үрдихэ байна. Үлүү юумэ абаагүй һаа. Газарни яһала ехэ болобо ха юм», — гэжэ бодобо. Пахом түргэхэн нүхэ малтаад, добо тээшэ сэхэ ябаба.

XI раздел.

Пахом добо тээшээ сэхэ ябаба, зүгөөр ябахань хүндэхэн болошобо. Хүлэршэбэ, нюсэгэн хүлөө шулгалжархиба, холгоожорхибо, бүдэржэ захалба. Амарха дуранинь хүрэнэ, тиигээд амаржа болохогүй бшуу — наранай оротор үрдихэгүй ха юм. Наран хүлеэжэ байнагүй, доошоо боложол байна. «Халаг даа, алдуу хэбэ гээшэ гүб, дан ехэ газар абаба гээшэ гүб? Үрдеэгүй һаамни, юун болохонь гээшэб?» — гэжэ бодоно. Урагшаа добо тээшээ хараад үзэнэ, наран тээшэ хараад үзэнэ: болзолдоһон газарынь холол байна, харин наранай далда орохонь дүтэлһэн хэбэртэй.

Пахом урагшаал дабшана, хүндэ хүшэр боложол байна, тиигэбэшье алхамаа улам бүри түргэдхэнэ. Дабшана, дабшана — үшөө холол байна; гүйжэ захалба. Самсаяа, сабхияа, уһанайнгаа амһартаханиие хаяжархиба, малгайгаа абажа хаяба, гансал хирмуураа бариад, тэрэнээ тулад гээд ябана. «Халаг даа, дан ехээр хомхойрбо гээшэ хаб, тиигээд хамаг хэрэгээ хосорообо хаб даа, наранай оротор үрдихээ болёоб», — гэжэ бодоно. Айһандаа бүри ехээр аминиинь саглана. Пахом гүйжэл ябана, хүлэрһэндөө үмдэ самсаниинь бэедэнь няалдана, аманиинь хатана. Сээжэнь хөөргэ шэнгеэр бэлхэлзэнэ, зүрхыень алхаар сохиһондол болоно, хүлынь мэдээгүй болоод, бүдэрхээ һанана. Пахомой досоонь ехэл муу болошобо: «ехээр хүсэрхэжэ ябаһаар, үхөөгүй һаамни болоо һэн», — гэжэ бодоно.

Үхэхээ айгаашье һаа, зогсохо дураниинь үгы. «Эды шэнээн гүйжэ гараһан хойноо, зогсоо һаамни — эрьюутэй хүн гэжэ тоолохо бшуу», — гэжэ бодоно. Гүй гүйһөөр дүтэлхэдэнь, башкирнуудай хашхаралдаха, шууялдахань дуулдана, тэрэ шуууяанһаань Пахомой зүрхэн бүри ехээр сохилбо. Пахом бии хүсэеэ гаргажа гүйбэ, энэ үедэ наран хаяада бүри тулаад, манатаад, улам ехэ, улаан шуһан шэнгеэр харагдаба. Мэнэ мэнэ шэнгэхэеэ байна. Нараншье орохоёо байна, болзолдоһон газарыньшье холо бэшэ болонхой. Добо дээрэ байһан зоной гарнуудаараа даллажа, яаруулжа байһыень Пахом харана. Газарта хэбтэһэн үнэгэн малгайе харана, тэрээн дээрэхи мүнгэ харана, гүзээгээ хоёр гараараа бариад, газар дээрэ һуугааша старшинаешье харана. Пахом зүүдэлһэнээ ойндоо оруулжархиба. «Газаршье ехэ байна даа, зүгөөр энэ газар дээрэ ажаһуухыемни бурхан үршөөхэ юм гү даа, — гэжэ бодоно. Халаг даа, бэеэ һалгааба хаб даа, болзолдоһон газартаа хүрэхэгүй хаб даа», — гэжэ һанаагаа зобоно.

Пахомой наран тээшэ харахадань, газарта ороод, нэгэ захаараа дүхэригтөөд байба. Пахом һүүлшынгээ хүсэ гаргажа, урагшаа бүхы бэеэрээ зүдхэбэ, унахагүйгөө оролдожо, хүлнүүдээ арай гэжэ хүдэлгэнэ. Пахомой дободо гүйжэ ерэмсээрнь, гэнтэ харанхы болошобо. Эрьеэд харан гэһээнь — наран орошоһон байба. Пахом хашхаржархиба. «Хамаг ажални хосороо», — гэжэ һанаба. Зогсохо гэжэ һанаадхихадань, харин башкирнуудай хашхаралдаан дуулдаһаар байба, тиигээд добын хаяаһаа харахада, наранай ороошье һаань, добын орой дээрэ наран үшөө ороогүй байһыень ойндоо оруулба. Хүсэлһэн бэеэрээ Пахом добын оройдо гарашаба. Добын оройдо үшөө гэрэлтэй байба. Гараад харахадань, малгай хэбтэнэ. Малгайн урда тээ старшина һууна, хоёр гараараа гэдэһээ бариад, энеэнэ. Пахом зүүдэлһэнээ һанаад, хашхаржархиба, тиигээд бүдэрһэн бэеэрээ урагшаа унаад, гараараа малгайда хүрэшэбэ.

— Зай, бэрхэш даа! Ехэл газартай болобош! — гээд старшина хашхарба.

Пахомой хажууда хүлһэншэнэйнь гүйжэ ерээд, үргэжэ бодхоохо гэхэдэнь тэрэнэйнь аманһаа шуһан гаража, үхэшоод хэбтэбэ.

Башкирнууд хэлээрээ шомшоролдобо, хайрлаба.

Хүлһэншэниинь хирмуурыень абаад, Пахомой хүлһөө толгойдонь хүрэтэр тэбхэр гурбан аршам газар абажа, нүхэ малтаад, тэрэнээ булажархиба.

АРАДАЙ УНИВЕРСИТЕТ НЭЭГДЭЭ

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

hаяхан Нарhатын соёлой байшан соо хүн зон олоороо сугларжа, шэнээр нээгдэhэн арадай университедэй түрүүшын хэшээл үнгэргэбэ. Хоёр жэлэй программатай соёлой университедые аймагай культурын таhагые даагша В. Н. Данжалов хүтэлбэрилхэ юм. Мүн хэшээлнүүдые үнгэргэжэ байха багшанар томилогдоо.

Түрүүшын хэшээл дээрэ арадай дуунууд тухай лекци уншагдаа. Нютагай дунда hургуулиин багша Т. А. Виноградовагай уншаhан лекциие сугларгшад hонирхон шагнаба. hүүлээрнь республикын соёлой габьяата ажал ябуулагша Л. М. Черепановагай хүтэлбэрилдэг «Яруна» гэжэ ансамблиин артистнууд арадай дуунуудай концерт табиhан байна.

Тус университет хүн зоной соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ, искусствада дуратай, тэрэнэй удхые гүнзэгыгөөр ойлгон мэдэрдэг байхаар хүдөөгэй ажалшадые хүмүүжүүлхэ зорилготой юм. Театрай хүгжэмэй, уран зурагай искусствын факультедүүдэй бүхы занятинуудта ябажа гараhан хүнүүд соёл болбосоролойнгоо хэмжээе нилээдгүй дээшэлүүлхэ байhаниинь мэдээжэ.

Удаадахи хэшээлынь февралиин 20-до үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа.

Д. ДУГАРОВ.

hОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд БАМ-ай барилгашадтай нягта харилсаа холбоо байгууланхай. Тус заводой булад хайлуулдаг цехэй коллектив барилгашадай машина, техникэдэнь хэрэгтэй детальнуудые бүтээдэг болохонь.

БАМ-ай барилгын тоннель малтаха 11-дэхи отрядай партийна организациин секретарь Д. В. Васильев, барилгын 1-дэхи участогай начальник В. И. Журбин гэгшэд заводой хүдэлмэришэдтэй уулзалдажа хөөрэлдэбэд.

— Хойто-Байгалай аймагта энэ жэлдэ ехэ саhан ороо. Зарим газарта хүнэй бүhэдэ хүрэнэ. Манай 1-дэхи участогай хүдэлмэришэд эдэ бүхы бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабан, Байгалай хаданууд тээшэ харгы гаргажа байна. Бидэнэр байгша ондо энэ хаданууд доогуур тоннель малтажа эхилхэбди. Мүнөө бэлэдхэлэй шанга хүдэлмэри ябуулагдажа байна, — гэжэ Владимир Ильич Журбин хөөрэбэ.

Хөөрэлдөөнэй hүүлээр тэдэнэр ЛВРЗ-гэй музейдэ орожо хараба. Эндэ hонирхохоор юумэн ехэ олон. Заводой түрүүшын барилгашадай зурагууд, тэдэнэй барилга хэхэдээ хэрэглэhэн зэр зэмсэгүүд эндэ сүм суглуулагданхай. Заводой барилгада оронойманай олон үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдэй эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан мэдээжэ. Гушаад оной энэ ехэ барилгада хабаадагшад түрүүшын үедэ брезент майхангууд соо байрлаhан юм. Эдэ бүгэдые заводой музейн экспонадууд эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. БАМ-ай барилгашадай түлөөлэгшэд ехэ hонирхон хараба.

— Манай 11-дэхи отрядай тоннель малтагшад Буряад оронoй газар дээрэ БАМ-ай барилга хэжэ эхилээ. Бидэнэр мүн лэ иимэ музей нээхэ байхабди. Шэн габьяата ажалай баатаршалга харуулhан түрүүшүүл тухай документнүүдые энэ музей соо олоор суглуулхабди, — гэжэ Д. В. Васильев мэдүүлбэ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

МОСКВА. Улаан талмай. Лениндэ.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ОЛИМПИИН НААДАНАЙ УРДА ТЭЭХИ ЖЭЛЭЙ МҮРЫСӨӨНҮҮД

Бүхэсоюзна ба уласхоорондын хэдэ хэдэн hонирхолтой мүрысөөнүүд байгша ондо үнгэргэгдэхэ байна.

СССР-эй Арадуудай зунай VI спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөнүүд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаха юм. 1975 оной майн 9-дэ — фашис Германиие hамна бута сохиhон Илалтын үдэртэ Ашхабад хотодо hур харбагшадай мүрысөөгөөр спартакиада нээгдэхэ.

— Энэ спартакиадын онсо зүйлнүүдэй нэгэниинь юуб гэбэл, тэрэнэй түгэсхэлэй мүрысөөнүүд урдынхидал мэтэ гансал Москва хотодо бэшэ, харин союзна республиканууудай бүхы ниислэлнүүдтэ үнгэргэгдэхэ байна, — гэжэ СССР-эй Спорткомитедэй түсэблэлгын таhагай начальник Юрий Березин хөөрэнэ. — Спартакиадын наадануудые ондо ондоо хотонуудта үнгэргэhэнэй ашаар харагшад нилээд олошоржо, спортын энэ мүрысөөе бүгэдэ арадай hайндэр болгохо юм.

Спортын олимпийскэ 21 зүйлөөр, мүн теннисэй, шатарай мүрысөөнүүд спартакиадын программада ороно. Академическэ hэлюурдэлгээр эхэнэрнүүдэй дунда түгэсхэлэй наадандууд түрүүшынхеэ үнгэргэгдэхэ. Монреальда болохо XXI Олимпиадын программада хубилалтануудые оруулха тухай МОК-гой гүйсэдхэхэ комитедэй шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр, байдарка ба каноэгээр мүрысөөнэй программада зарим тэды заhабари оруулагдаха юм.

Хүнгэн атледүүдэй түгэсхэлэй мүрысөөнүүд июлиин 31-дэ Москвада нээгдэхэ. Спартакиада хаалгын баяр ёhолол, тэдэнэй дүнгүүдые согсололго августын 9-дэ Физкультурнигуудай бүхэсоюзна үдэртэ үнгэргэгдэхөөр түсэблэгдэнэ.

— Совет профсоюзуудай үбэлэй VIII спартакиадын олоной хабаадалгатай мүрысөөнүүд орон доторнай үнгэргэгдэжэ байна, — гэжэ Юрий Березин хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. — Тэрэнэй түгэсхэлэй наадануд февралиин 23-hаа мартын 4 болотор Свердловскдо, (биатлон, санын урилдаанууд, санын хоёр зүйлэй мүрысөөн, фигурна халтиралга, трамплинhаа санаар hурэлгэ, конькишадай мүрысөөн). Хойто Кавказай Терсколдо (хадаhаа санаар халтиралгын спорт), Сибириин Братск хотодо (шаргын спорт) үнгэргэгдэхэ. ЦСКА-гай, «Динамын» ба профсоюзуудай бэшэ спортын бусад бүлгэмүүдэй түрүү бэрхэ спортсменүүд үбэлэй спартакиадын түгэсхэлэй наадандa хабаадахаар уригдаха байна. Манай оронoй эрхим бэрхэ спортсменүүдэй эдэ мүрысөөнүүдтэ хабаадаха байhаниинь дамжагүй. Үбэлэй, мүн зунай спартакиадануудта шэнэ шэнэ спортсменүүдэй тодорон гарахань ойлгосотой.

Уласхоорондын ехэ ехэ олон мүрысөөн Москвада үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Хүндэ атлетикээр дэлхэйн чемпионат, эхэнэрнүүдэй дунда шатараар дэлхэйн чемпионадай түгэсхэлэй наадан сентябрь hарада болохо юм. «Правда» газетын, аха дүүнэр Знаменскитэнэй шангуудта хүртэхын түлөө хүнгэн атлетикээр, «Советский спорт», «Известия» газетэнүүдэй шангуудай түлөө хоккейгээр мүрысөөнүүд — уласхоорондын ехэ ехэ наадануд олоной анхарал татаха.

1975 ондо болохо уласхоорондын уулзалганууд тухай Юрий Березин иигэжэ тайлбарлна:

— Энэ жэлдэ манай спортсменүүд дэлхэйн ба Европын чемпионадуудта, мүн СССР-тэ, харин оронуудта үнгэргэгдэхэ уласхоорондын ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадаха.

Совет спортсменүүдэй, тренернүүдэй, мэргэжэлтэдэй социалис оронуудай спортсменүүдтэй, тренернүүдтэй бата харилсаа холбоотой болоhо байhыень онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хани барисаата арминуудай үбэлэй спартакиада байгша оной февралиин 23-hаа мартын 1 болотор Ленинград хотодо үнгэргэгдэхэ юм.

Азиин, Африкын, Латин Америкын хүгжэжэ байгаа оронуудай атледүүдтэй совет спортсменүүдэй харилсаа холбоон улам үргэдэжэ байна. 1975 ондо манай спортын организацинууд эдэнэй олонхидтой делегацинуудаа эльгээлсэхэ. Гадна hайн заншалай ёhоор, совет тренернүүд, мэргэжэлтэд хүгжэжэ байгаа оронуудта ошожо, хүнгэн атлетикээр, гимнастикаар, баскетболоор, барилдаагаар, хүндэ атлетикээр ба спортын бусад зүйлнүүдээр национальна командануудаа бэлэдхэхэдэнь туhалдаг.

Американ спортсменүүдтэй заншалта мүрысөөнүүдые үнгэргэхэеэ совет хүнгэн атледүүд февраль hарада гадаада далайн саана ошохо юм.

Дүрэ буляалдаата, классическа, самбо барилдаагаар дэлхэйн чемпионадууд (октябрь hарада Минскдэ), эхэнэрнүүдэй командануудай дунда гарай бүмбэгөөр дэлхэйн чемпионат (декабрь, Киев) манай орон дотор үнгэргэгдэхэ байна. Эдиршүүлэй ба ехэшүүлэй дунда мориной спортоор Европын чемпионадууд ерэхэ зун Украинын ниислэл хотодо болохо.

Тамаралгаар «Комсомольская правда» газетын шангай түлөө, хүндэ атлетикээр «Хани барисаан» гэжэ шангай түлөө, классическа барилдаагаар Иван Поддубныя нэрэмжэтэ шангай түлөө, фигурна hолжоролгоор «Нувель де Моску» газетын шанда хүртэхын түлөө олондо үргэнөөр мэдээжэ болоhон заншалта мүрысөөнүүд манай орон дотор үнгэргэгдэхэ.

—1975 ондо манай спортсменүүдтэ хабаатай мүрысөөнүүдые юрэнхы дээрэнь дурдахада нимэл ха даа, — гэжэ Юрий Березин түгэсхэлдөө хэлэбэ. Инсбрук, Монреаль хотонуудта болохо Олимпиадануудай урда тээхи жэл совет спортын арга боломжонуудай харалгын жэл болоhо үнгэрхэ байна.

Борис ОЛЬШЕВСКИЙ.
АПН-эй корреспондент.

СПОРТСМЕНҮҮДТЭ БЭЛЭГ БАРИБА

КАЛИНИН. (ТАСС-ай корр.). Конаковско ГРЭС-эй спортсменүүдтэ барилгашад бэлэг бариба: эдэнэртэ зорюулагдаhан спортын бүлэг барилга болзор соогоо ашаглалгада оруулагдаба. Энэ барилгые гүрэнэй комисси hайн сэгнэлтэтэйгээр тушаан абаа.

Мүнөө ГРЭС-эй спортсменүүд hорилго хэхэ, мүрысэхэ hайн байратай болоо. Спортын бүхы шахуу зүйлнүүдэй түлөөлэгшэд хоёр дабхар байшан соо hорилго хэнэ. Уhа руу hурэлгын хоёр арангатай 25 метрэй тамаралгын бассейн, волейболой, баскетболой талмайнууд, гимнастнуудай мүрысэхэ газар ехэ зал соонь бии. Спортсменүүдэй бэеэ халааха, hорилго хэхэ тусхай зал баригданхай.

ФИШЕР КАРПОВ ХОЁРОЙ МҮРЫСӨӨН ТУХАЙ

ШАТАРААР дэлхэйн түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөнэй июниин 1-дэ эхилхэ байhаниинь мэдээжэ. Гэбэшье эдэ хоёрой ямар хото городто наадаха хүсэлэнтэй байhанаа элирхэйлэн мэдүүлхэ болзорынь февралиин 3-да гүйсэхэ ёhотой байгаа.

Фишер Филиппинын Манила хотодо наадаха хүсэлэнтэй гээд США-гай Шатарай федераци ФИДЕ-дэ мэдээсээ гээд ФИДЕ-гэй түлөөлэгшэ Амстердамда мэдүүлбэ. Харин Анатолий Карпов Италиин Милан хотодо наадаха дуратай байhан тухайдаа элирхэйлээ.

Р. Фишерэй мэдүүлгэ мүрысөөнэй гуримда таараха гүй байна. А. Карповай өөрөө гараа табижа, hанамжаяа хэлэhэн байгаа hаань, харин Р. Фишерэй дурадхал тоосоондо абтахагүй байна гэжэ ФИДЕ-гэй түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Ушарынь юуб гэбэл, Америкын Шатарай федерациин зонхилхы директор Э. Эдмондсон энээндэ гар табяа.

ФИДЕ-гэй конгрессэй 1974 ондо Ницце хотодо баталhан мүрысөөнэй гуримые хубилгаха тухай чемпионой эрилтэнүүдэй hүүлээр США-гай Федерациин эльгээhэн телеграмма Р. Фишерэй, ФИДЕ-гэй хоорондо хэлсээн баталагдаа гэhэн удхатай бэшэгээр ФИДЕ-гэй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Болохоёо байгаа мүрысөөнэй гуримые хубилгаха, энээн тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ гэhэн эрилтэ Р. Фишер табина гээд Э. Эдмондсон Нью-Йоркдо соносхоо гэжэ гадаадын агентствануд мэдээсэнэ.

Хэрбээ мүрысөөнэй гуримай хубилгагдаагүй hаань, Фишер Карповтай наадахые арсаха юм гэжэ Эдмондсон мэдүүлhэн байгаа.

Мүрысөөнэй хаана үнгэргэгдэхэ байhан тухай ФИДЕ-гэй эсэсэй шиидхэбэри февралиин 17-до абтаха.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАhАА
Телефон, телеграф, радио

ЖЕНЕВЭ

Хүнэй эрхэ сахиха ООН-ой комиссиин сесси

ТАСС

Хүнэй эрхэ сахиха ООН-ой комиссиин 31-дэхи сесси Женевэдэхи Нацинуудай ордон соо нээгдэбэ. Израилиин булимтаран эзэмдэhэн араб газар нютагуудта хүнэй эрхэнүүдые бүдүүлигээр эбдэжэ байhан тухай асуудал тэрэнэй зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа. Чилидэ хүнэй эрхэнүүдые эбдэжэ, эрхэ сүлөөень даража байhан тухай асуудалые комисси мүн лэ хаража үзэхэ байна.

Расис засаг захиргаанай дарлалта мүлжэлгэ доро байhан колониальна ба дулдыданги байдалтай оронуудта үндэhэ яhанай илгаа гаргадаг политика тухай асуудал сесси дээрэ зүбшэгдэхэ.

Амгалан ба аюулгүй байдалда хүн зоной ажаhууха эрхэ тухай СССР-эй, Белоруссиин ССР-эй, Болгариин делегацинуудай урдахи сесси дээрэ оруулhан дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ комиссиин хүдэлмэридэ шухала hуури эзэлхэ байна. Сенегалай делегациин дурадхалаар өөhэдөө өөhэдынгөө байдал тодорхойлхо арадуудай эрхэ тухай асуудал сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа.

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын албанай хэрэгээр Каир ерээд, АРЕ-гэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөнүүдые хэжэ байhантайнь дашарамдуулан, совет-египет харилсаае гадаадын хэблэл үргэнөөр шэнжэлнэ. СССР-эй ба АРЕ-гэй хоорондохи Хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договорhоо үндэhэлhэн эдэ бүхы харилсаае саашадань үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ гэhэн хараа бодолоо хоёр орон үргэлжэлүүлжэ байна гээд олон газетэнүүд бэшэнэ. Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые дары гуримшуулан шиидхэжэ, дэлхэйн энэ райондо үнэн зүб, бата эб найрамдал хангаха шухала гээд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тэмдэглэгдээ.

Советскэ Союзай туhаламжа, дэмжэлгые Египет үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ АРЕ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Фахми хэлэбэ.

Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые гуримшуулан шиидхэхэ Женевэдэхи конференциин хүдэлмэри hэргээхэ шухала гээд араб оронуудай арадууд тоолоно гэжэ Берлинэй «Дер Морген» газетэ бэшэнэ. Женевэдэхи эбэй конференци Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые гуримшуулан шиидхэхэ арга олгохо байна гэжэ Парижай «Юманите» газетэ тэмдэглэнэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөнэй хоёрдохи шатын Женевэдэ хүдэлмэреэ hэргээhэн тухай шэнжэлэлнүүдые хэдэ хэдэн газетэнүүд тунхаглана. Бүтэмжэтэй hайнаар хүдэлөөд байгаа hаа, энэ шата түргөөр, амжалтатайгаар дүүрэжэ болохо гээд «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ. Мүнөө туйлагдаад байhан дүнгүүдынь яhала амжалтатай hайн.

Франциин президент В. Жискар д'Эстэнэй, ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидтын хоорондо Парижда болоhон хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые газетэнүүд үргэнөөр зүбшэлнэ. Хэдэ хэдэн асуудалнуудаар хоёр оронoй хоорондо арсалдаатай байhаар гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

Профсоюзуудай генеральна Соведэй (СОХИО) эндэ боложо дүүрэhэн съездын дүнгүүд тухай Токиогой газетэнүүд мэдээсэнэ. Хабарай тэмсэлэй үедэ бэелүүлэгдэхэ ябуулгын программа политическэ хэдэ хэдэн эрилтэнүүдые табина.

(ТАСС).

АНКАРА

Турциин премьер-министрэй мэдүүлгэ

ТАСС

Хойто Атлантиин бүлэглэлэй сэрэгэй эмхидэ ямар хубитаяа оруулдаг байhанаа Турци хаража үзэхэ байна. Сэрэгэй харилсаан тухай хэлсээнүүд тушаа Турциин, Холбоото Штадуудай хоорондохи хөөрэлдөөнүүдые үргэлжэлүүлhэнэй үлүү ха гэжэ премьер-министр С. Ирмак эндэ мэдүүлбэ. Энэ мэдүүлгынгээ удха шанарые нотоор США-гай правительствада дуулгаха байнабди гэжэ премьер-министр мэдээсээ.

Турцида американ сэрэгэй туhаламжа үзүүлэлгые байгша оной февралиин 5-hаа болюулха тухай США-гай конгрессэй шиидхэбэри абаhантай дашарамдуулан, С. Ирмак иимэ мэдүүлгэ хэhэн байна.

ВАШИНГТОН

Л. И. Брежневэй США-да ерэхэ тухай Дж. Фордын мэдүүлгэ

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд Джорджи штадтахи Атлант хотодо үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, совет-американ харилсаан тухай иигэжэ мэдүүлээ.

— КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй 1975 оной зун Холбоото Штадуудта ерэхыень хүлеэжэ байнаб. Владивостогто хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргэhэнэймнай hүүлээр стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хэлсээнэй проектые эсэслэн найруулхые хөөрэлдөөнүүд Женевэдэ боложо байна.

Ямаршье багахан арсалдаануудые гуримшуулан шиидхэлгэдэ тойбо татаха ушар шалтагаание харанагүйб. Али бүхы асуудалаар үгээ гол түлэб ойлголсоhон байнабди. 1975 оной зун Генеральна секретариие Холбоото Штадуудта угтажа шадахабди гээд найданаб. Энэ уулзалгые схэтэ хүлеэнэб.

ЛОНДОН

Э. Хит тэмсэлhээ гараба

ТАСС

Консервативна партиин шэнэ хүтэлбэрилэгшын hунгалтын хоёрдохи турта хабаадахые арсаhан тухайдаа Англиин премьер-министр байhан Э. Хит соносхоо. hунгалтын нэгэдэхи турта гэгээрэлэй ба эрдэм наукын министр байhан М. Тэтчерэй парламентын гэшүүдэй 130 дуу абажа, түрүүлхэдэнь, Хит иимэ шиидхэбэри абаhан байна. Харин тинхэдэ Хит 119 хүнөөр дэмжэгдэн хоёрдохи hууриida гараа. Гурбадахи кандидат Х. Фрэзер оройдоол 16 хүндэ дэмжэгдэхэдээ, кандидатураhа буулгажа абаhан тухайдаа соносхобо.

Гэбэшье М. Тэтчер нэгэдэхи турта hунгагдажа шадаагүй. Ушарынь юуб гэбэл, эгээл олон — 139 хүнөөр дэмжэгдэжэ, удаадахи кандидадhаа 42-оор олон дуу абаха ёhотой байгаа бшуу.

Тиигэжэ гол оппозиционно партиин хүтэлбэрилэгшын шэрээдэ hуухын түлөө тэмсэл hунгалтын хоёрдохи турай болотор — үшөө 7 хоногоор хойшолуулагдаба.

ТОБШОХОНООР...

★ **ФИГУРНА hОЛЖОРОЛГООР** Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн Даниин ниислэл — Копенгаген хотоhоо совет оронoй спортсменүүд юhэн медальтай нютагаа бусажа ерэбэ. Москвагай Ирина Роднина — Александр Зайцев, Людмила Пахомова — Александр Горшков, Владимир Ковалев гэгшэд алтан, Наталья Линичук, Геннадий Карпоносов, Ленинградай Юрий Овчинников гэгшэд бронзо медальда хүртэhэн байгаа. Тиихэдэ Ковалев хоёр бага — алтан, мүнгэн, Сергей Волков нэгэ бага алтан, Овчинников бага мүнгэн медальда хүртэhэн байна.

★ **БҮМБЭГЭТЭЙ ХОККЕЙ.** СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд hүүлшынгээ нааданда Финляндиин командые 5:0 тоотойгоор шүүхэдээ, юhэдэхеэ дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

★ **ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ.** Бэрхэшээлнүүдые дабалгатайгаар 60 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Переверзев эрхимлээ. Энэ зайе тэрэ 7,6 секунда соо гаталhан байба. Мүн эхэнэрнүүдэй дунда энэ зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Н. Лебедева түрүү hуури эзэлээ. Оронoй чемпионка зайгаа 8,3 секунда соо гаталhан байна. Галина Филатова 183 сантиметр үндэрые харайжа, эрхим амжалта харуулба. Донецкдэ Украинын ССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Киевэй Юрий Прохоренко, Львовой Александр Гусев гэгшэд модо тулаад hүрэхэдөө 530 сантиметрэй тэмдэг дабаhан байха юм.

★ **ШАТАР.** Дэлхэйн чемпионка Нонна Гаприндашвили Голландиин Вейк — Ан-Зее хотодо эхилhэн уласхоорондын нааданда түрүү hуури эзэлбэ. Харин Москвада дэлхэйн чемпионкотой наадаха эрхэ олохын түлөө эхилhэн уулзалгын зургаадахи парти наадагдаба, Эндэ Ирина Левитина шүүhэн байна. Тиигэжэ Левитина 3,5:2,5 тоотойгоор түрүүлжэ эхилбэ.

★ **ЛЕНИНГРАД.** Хойто зүгэй оронуудай дунда конькигаар түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн урилдаанда совет оронoй спортсменүүд эрхимлэбэ. Мүрысөөндэ Норвеги, Швеци, Финляндиин эдир хүбүүд хабаадалсаhан байгаа. Тиин эдиршүүлэй дунда 3000 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Киров хотын Анатолий Исупов зайгаа 4 минута 51,11 секунда соо гаталжа түрүүлhэн байна. Мүн 1000 метрэй зайда Горькиин Александр Демидов, 5000 метрэй зайда Ленинградай Евгений Константинов гэгшэд эрхимлээ.

★ **БРАТСК.** Сибириин энергетигүүдэй залуу энэ хотодо профсоюзуудай үбэлэй спартакиадын түгэсхэлэй наадануд үнгэргэгдэхэ болонхой. Спартакиадын программын ёhоор эндэ шаргаар урилдаан февраль hарын hүүл багаар үнгэргэгдэхэ юм.

Мүнөө тус хотын хадалиг газарта шаргаар урилдагшадай хүшэр хүндэ харгы зүргэ гаргагдажа, бэлэн болонхой. Братск хото шадар түхеэрэгдэhэн шаргын урилдаанай энэ харгын утань 1.054 метр болоно. Энэнь 14 хүшэр хүндэ гаталууртай, 112 метрэй үндэртэ түхеэрэгдэнхэй юм. Зарим газартань спортсменүүд часай 120 километр хүрэтэр хурдаар hолжорхо болоно.

(ТАСС.)

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ болон облпрофсоведтэ. «Промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхээ холбооной, худалдаа наймаанай болон ажалшадые хангалгын предприятинуудай 1974 оной дүрбэдэхи кварталай социалис мүрысөөн тухай». Үбэлэй үедэхи тамаралгын ажал тухай фото-мэдээсэл. «Гектарай газарай үрэжэл» — В. Ивановой статья.

Хоёрдохи хуудаhан тематическа, Зэдын, Сэлэнгын аймагуудай ажалшадай социалис мүрысөөндэ зорюулагдаhан материалнууд.

Гурбадахи хуудаhанда. «Бортын газаа талада — 278 градус хүйтэн» — ниидэлгые залан жолоододог түбhөө репортаж. «Кама дээрэхи асари ехэ барилга» — ТАСС-ай статья. «Республикын полиграфистнуудай зүблөөн» — А. Алексеевэй корреспонденци. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Гуримhаа хэтэрхыгээр» — «Правда Бурятии» газетын шалгалта. Хилын саагуур аяншалга» — А. Целовальниковагай корреспонденци. Техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудта» — суглуулбари. Фото-мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Товарищ Тольятти» гэжэ телевизионно документальна фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 10.35 — А. Серафимович. «Железный поток» — hуралсалай уран зохёолой дамжуулга. 11.20 — «Веселые нотки» — гэhэн дамжуулга. 11.35 — «Түрэл орон доторнай». Украинын ССР. 12.05 — «Морозный узор» — мультфильм (**үнгэтэ**). 12.10 — «Прожектор» гэжэ Соёлой ордонгой үхибүүдэй хореографическа коллективэй концерт (**үнгэтэ**). 12.40—12.50 — Забhарлалга. 12.50 — hүүлэй hонин. 13.00 — Литературна зохёолнуудаар табигдаhан кино. «Человек в футляре» гэhэн уран hайханай фильм. 14.20 — «Социалис байдал» (**үнгэтэ**). 14.50 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат ЦСКА — «Химик» (Воскресенск). (3-дахи үе). 15.30 — Хариин гүрэнэй артистнуудай эстрадын концерт. 16.45 — «Хүн ба хуули». 17.25 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран hайханай фильм (11-дэхи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Телевизионно hонин. 19.20 — «Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан «Агууехэ баатаршалга» гэhэн дамжуулга. 19.40 — «Мүрысөөн — олониитын зохёон байгуулхы ажал». 20.10 — «Вступление» — телевизионно очерк.

«Орбита». 20.30 — «Социалис байдал (**үнгэтэ**). 21.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Химик» (Воскресенск) 3-дахи үе (**үнгэтэ**). 21.40 — Хариин гүрэнэй артистнуудай эстрадна концерт (**үнгэтэ**). 22.55 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран hайханай фильм (11-дэхи сери). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.35—00.45 — Забhарлалга. 00.45 — Хариин гүрэнэй артистнуудай эстрадна концерт (**үнгэтэ**). 02.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Крылья Советов» 3-дахи үе (**үнгэтэ**). 02.45 — Армениин гүрэнэй эстрадын оркестр наадаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Факел» — комсомолой ажабайдал.

«Орбита» 19.00—19.10 — Забhарлалга. 19.10 — Литературна зохёолнуудаар табигдаhан кино, «Человек в футляре» гэhэн уран hайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 20.30 — «Хүгжэм» — телевизионно суглуулбари. 21.15 — «Звезды в ночи» — уран hайханай фильм.

Н. Б. ЮМСУН[ОВ]

Февралиин 6-да Бэш[үүрэй] аймагай «Дружба» кол[хозой] түрүүлэгшэ Нимажап [...] тарович Юмсунов [...] аюулhаа наhа бараба.

1949 онhоо партии[н] шүүн байжа, бүхы [...] Коммунис партиин [...] зорюулhан, колхозно [...] бэриин мэдээжэ хүтэ[л]лэгшэдэй нэгэн маа[...] хахасаба.

Н. Б. Юмсунов 1930 [...] Бэшүүрэй аймагай [...] Хэрээтэ нютагта түр[...] 1949 ондо Хяагтын [...] ажахын техникум дү[...] Түрүүшээр Хориин ма[...] но-тракторна станцида [...] номоор хүдэлөөд. [...] комсомолой Хяагтын [...] мой нэгэдэхи секрет[...] hунгагдаhан байна. 195[...] до тэрэ ВЛКСМ-эй [...] Түбэй комсомолой hург[...] да эльгээгдэhэн, тэр[...] дүүргэhэнэй hүүлээр [...] сомолой обкомой комсо[...] ско организацинуудай таhагые [...] шын орлогшоор, комсо[...] Мухар-Шэбэрэй райко[...] нэгэдэхи секретаряар, КП[...] эй Хурамхаанай райко[...] секретаряар хүдэлөө.

1958 ондо Эрхүүгэй [...] тийна дээдэ hургуулида [...] раа. 1960 оной янва[...] Н. Б. Юмсунов Бэшү[...] аймагай «Дружба» колхо[...] түрүүлэгшээр hунгагд[...] hүүлшынгээ үдэр хүрэтэ[...] дэлөө. «Дружба» колхо[...] түрүүлэгшээр 15 жэлэй [...] шада хүдэлжэ байха зуу[...] колхозой экономико [...] жүүлхэ, колхознигуудай [...] териальна ажаhуудал б[...] соёл гэгээрэлые хүгжөөх[...] лаар ехэ хүсэ гаргаhан, [...] хы мэргэжэл шадабаря[...] рюулhан байна.

1970 ондо тэрэ колхо[...] дай Бүхэроссиин Соведэй [...] шүүнээр болон Буряа[...] республикын колхозуу[...] Соведэй түрүүлэгшын ор[...] шоор hунгагдаа.

Н. Б. Юмсунов област[...] партийна организацида [...] хүндэтэй байhан, КПСС[...] обкомой гэшүүндэ канди[...] даар, гэшүүнээр хэдэн у[...] hунгагдаhан, Буряа[...] АССР-эй долоодохи зарла[...] Верховно Соведэй депу[...] байhан. Партиин Бэшүү[...] райкомдо болон ажалш[...] депутадуудай аймагай Сов[...] тэ оло дахин hунгагдаа.

Хүдөө ажахые хүгжөө[...] талаар амжалта туйла[...] найнгаа түлөө тэрэ Ок[...] риин Революциин, «Хүндэ[...] лэй Тэмдэг» орденуудаар [...] лон «Габьяата ажалай [...] лөө. В. И. Ленинэй түрэ[...] 100 жэлэй ойн хүндэлэл[...] гэhэн медаляар шагнагд[...] байна.

Н. Б. Юмсуновай мүн[...] дурасхаал манай зүрхэ с[...] хэлдэ хэтэдээ байхал.

А. У. Модогоев, Б. [...] Семенов, Н. Б. Пяв[...] ров, К. М. Продайвод[...] А. А. Баднев, В. Г. [...] рюков, В. Ф. Лысов, А. [...] Бардонов, А. М. Бел[...] ков, В. И. Титов, И. [...] Черняков, В. Д. Радн[...] А. И. Кораблев, И. [...] Щекотов, К. А. Калаш[...] ков, Б. И. Никола[...] И. П. Зинченко, Б. [...] Ангархаев, Ц. Ц. Цыбу[...] ев, А. В. Пластини[...] А. М. Басанов, А. [...] Плотников, В. Б. Танха[...] В. Г. Батомункуев, И. [...] Ефимов, Н. Д. Лучни[...] нов, С. Б. Гонсоруно[...] Ф. Е. Ефимов, В. В. Св[...] лин, Б. Д. Бадарма[...] В. И. Серебренник[...] Ж. Б. Ванкеев, Е. В. Ив[...] нов, А. Н. Соковик[...] И. Р. Агафонов, А. [...] Хмелев, Д. Ц. Цыден[...] пов.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-85, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67,81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-02323. Заказ №)0444